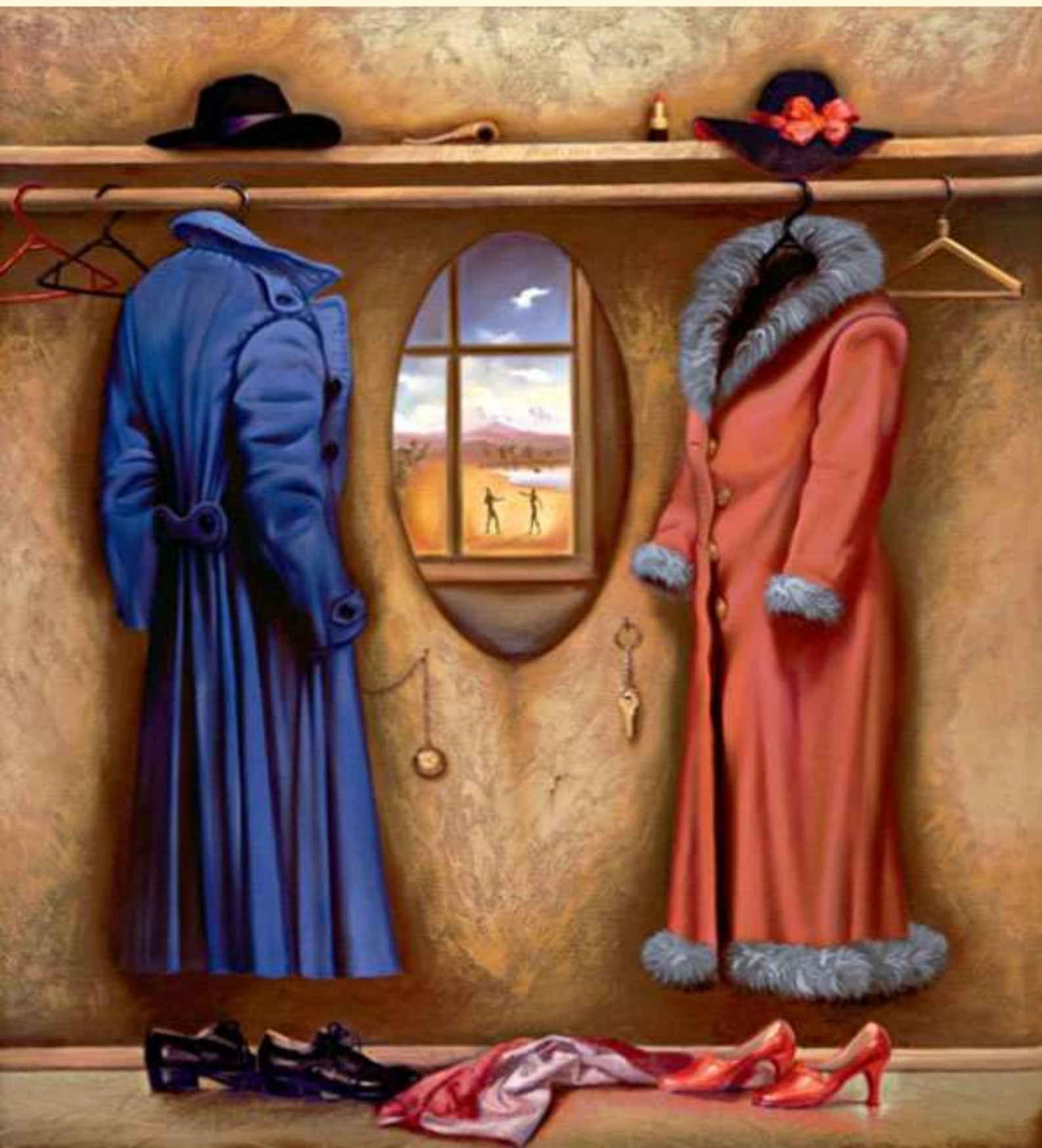

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
martie 2013 (Anul V) Nr. 49 (3 / 2013)

BOEM@

Live Literature

Martie 2013 (Anul V) Nr. 3 (49) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

3 / 2013

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, A. G. Secară, Dimitrie Lupu, Patricia Lidia, Cristina Roșu, Cosmina Cosma, Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori:

Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Cloșca, Nr. 1,
Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186, Galați, 800324

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Grigore Grigore (p.17), Aurel M. Buricea (p.19), Patricia Lidia (p.20), Iuliu Marius Morariu (p.23), Coriolan Păunescu (p.28), Marin Moscu (p.38)

Proză: Marian N. Tomi: Jurnal galactic, iunie 2069 - partea a II-a (p.10), Ionuț Vlad Buda: David - partea I (p.12), Denisa Lepădatu: Noaptea / Cum să iubim / Dacă aș fi floare / Iubește-ți îngerul (p.18), Tănase Carașca: Cine a scris Miorița? (p.24)

Cronică de carte: Gheorghe A. Stroia: Lirica lui Victor Burde (p.4) / Poezia lui Cornel Boteanu (p.5), Ioan Lila: "Mă plimb pe aleile de stele" (p.7), Petre Rău: Diafanul în poezie (p.13)

Eseu: Oana Panait: Iluzionism uman - viața... / Mai departe... (știi?) / Câmp-colvie... omul (p.8)

Debut: Silvia Nicole Pencu: Simțuri distorsionate (p.31)

Note de lectură: Melania Cuc: Riturile de trecere (p.22), Petre Rău: O mirare poetică (p.34) / Iluzii consistent ambalate (p.35) / Eratica poeziei de început (p.35)

Eveniment: Redacția: Revista Boem@ - patru ani de la apariție (p.3) / Târgul Internațional de Carte, Iași, 6-10 Martie 2013 (p.9), Petre Rău: Medalion "B. P. Hașdeu", Cahul, 26 februarie 2013 (p.16)

Istorie: Tudose Tatu: "Cheia Dunării" împărătești - Sulina cea mălită - 4 (p.33)

Interviu: Gabriel Dragnea: Interviu cu criticul, eseistul și esteticianul Mircea Martin (p.29)

Dedicație: Maria Ieva: Printre șoapte esențiale (p.26)

Anunț: Tănase Carașca: Câștigătorii concursului de poezie "Tineri poeți", Tulcea, 2012 (p.27), Marin Toma: Concursul Internațional de poezie, epigramă, proză, proză satirică, eseu, teatru, reportaj literar, pictură și fotografie artistică "Dor de Dor", Ipotești, 2013 (p.37)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.39)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Kush - Wardrobej

Coperta a IV-a: Victor Molev - Marea călătorie

Interior: Elena Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Revista Boem@ - patru ani de la apariție

În urmă cu patru ani, în spațiul cultural gălățean, dar și în cel național și internațional și-a făcut apariția o nouă revistă de cultură. Ea s-a numit Boem@ și avea la acea dată ca deviză asumată „live literature”, formulă prin care publicația și-a propus să includă toate tipurile de creații literare și artistice la modă în țara noastră și nu numai, atât în mediul online, cât și în variante tipografice de lux.

Înființată și lansată în martie 2009 (ISSN 2066-0154), în prezent revista a ajuns la cel de-al 49-lea număr online lunar și la al 18-lea număr tipografic trimestrial. Ea este editată de InfoRapArt și apare sub egida ASPRA (Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice) din Galați.

Publicația literară îl are ca director pe scriitorul gălățean Petre Rău și înglobează în prezent în caseta de redacție un colectiv de însemnați scriitori: Mihail Gălățanu (redactor șef), Victor Cilincă (redactor șef adjunct), redactorii Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, Dimitrie Lupu, Patricia Lidia, A. G. Secară, Cosmina Cozma, Cristina Roșu, Cristina Dobreanu. Grafica a fost asigurată în primul rând de profesorul informatician Elena-Liliana Fluture, dar și de creațiile lui Victor Cilincă, Carmen Racoviță sau ale fotografului profesionist constănțean Roland Florin Voinescu. De asemenea, revista s-a bucurat și de sprijinul unor colaboratori din țară: scriitorul Tănase Carașca din Tulcea, poeta și ziarista Maria Timuc din București, scriitoarea Melania Cuc din Bistrița, ca și din străinătate: poetul și traducătorul de limba română din Milano, Luca Cipolla, scriitorul și publicistul Adalbert Gyuris din Germania ș.a.

Revista apare lunar online și poate fi vizionată la adresa www.boema.inforapart.ro, pe un site original, plăcut structurat, astfel încât fiecare vizitator poate naviga și o poate răsfoi cât mai simplu. În plus, ea poate fi descărcată număr de număr în format pdf.

La nivel național au existat până în prezent mai multe încercări de a aduce în fața publicului noi reviste culturale, însă nu toate au rezistat. Majoritatea au eșuat, în primul rând din faptul că au fost greu de accesat sau de asimilat, nu au avut/păstrat calitatea drept criteriu de bază, nu au avut un public țintă și/sau nu s-au adaptat prea bine cerințelor culturale de astăzi.

În aceste condiții ne-am putea pune întrebarea legitimă dacă noua revistă de literatură și artă va rezista sau nu pe piața românească. Răspunsul este, cel mai probabil, da. Dacă vom compara revista Boema cu propria ei spiritualitate, poate vom rămâne un pic dezamăgiți. Dacă însă o vom raporta la alte reviste similare existente, nu avem cum să nu-i remarcăm profesionalismul. Boema este o revistă bine făcută, fapt observat încă de la primul ei număr.

Ca revistă, Boema este prea puțin pedantă. Pe lângă literatură de aproape toate genurile și articole deloc savante, în fiecare număr sunt prezentate ilustrații și desene artistice, în mare parte originale, color în varianta online. În plus, după cum mărturisesc realizatorii ei, revista nu se dorește a fi una de polemică, de partizanat și party-priuri, nu-și propune să impună manifeste noi ale tinerei generații, nici să coaguleze vreun grup exclusivist și nici măcar să concureze alte reviste de cultură existente. Nu se vrea decât să surprindă, pe cât posibil, diversitatea literaturii care se scrie azi.

Revista Boem@, Nr. 1 – Martie, 2009

Interesantele secțiuni pe care le întâlnim în revistă trădează tot atâtea teme abordate: poezie, proză, eseu, teatru, umor, meridiane, cărți, cronică de carte și de cenaclu, diaspora, comentarii, opinii, editorial, eveniment, foileton, idei, interviu, istorie literară, filosofie, jurnal, personalități, artă cibernetică, din valorile vremii, publicitate și încă multe altele.

Pe lângă cei câțiva specialiști în realizarea revistei și plasarea ei în spațiul virtual sau în varianta tipografică, publicația dispune de numeroși colaboratori din rândul unor scriitori valoroși și nonconformiști, receptivi la spiritul vremii.

În anul 2012 revista a beneficiat de o finanțare parțială din partea consiliului local al municipiului Galați, dar apariția ei este asigurată în cea mai mare parte în condiții dificile, prin voluntariat și prin contribuția asociației ASPRA și a editurii InfoRapArt, fapt care, împiedică întrucâtva ca revista să ajungă într-un număr suficient de exemplare la cititorii interesați. Se speră însă că această situație va fi depășită.

Cert este că revista Boema există și că evoluția ei merită urmărită cu interes. Noi o recomandăm tuturor celor interesați să citească literatură nouă, originală, culeasă, ordonată și prezentată și într-un alt mod decât cum am fost obișnuiți să vedem până în prezent la altele de același profil.

Ce i se poate dori unei reviste mai mult și mai frumos decât viață lungă? În condițiile grafice și de conținut calitativ actuale ne așteptăm ca încă tânăra publicație să se bucure în continuare de un real succes. Așadar, nu putem să-i urăm ceva mai bun revistei „Boema”, la aniversarea celor patru ani de existență onorantă în spațiul culturii literare românești, decât să se bucure de longevitate.

Gheorghe A. STROIA

Lirica lui Victor Burde - Cântul destrămării și al reînvierii prin iubire

Moto:

"Nici un om nu poate să intre în apa
aceluiași râu de două ori, deoarece nici
râul și nici omul nu mai sunt la fel"

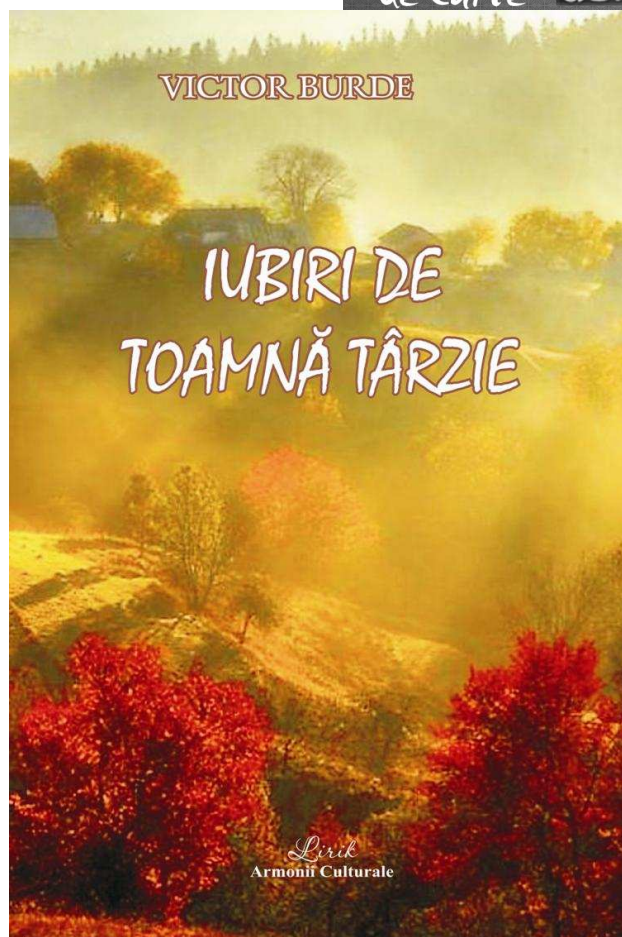
HERACLIT din Efes (535 – 475 î. Hr)

Poet prin vocație, Victor Burde reprezintă în lirica română contemporană o voce specială, de factură neo-romantică, reușind să îmbine în versuri pline de fantezie și romantism iubirea, sub multiplele sale forme: *balsam* după insipidă otrăvă, iubirea ca *dor* după îndelungi căutări ale perfecțiunii (dragostea pentru poezie, în speță), iubirea de Dumnezeu - prin transgresarea spațiilor sacral-mitice, iubirea de țară (promotor al tradițiilor populare, cărora le atribuie rosturile ființiale ale propriului său eu). Volumele sale de versuri - „Se roagă pădurea” (volum de debut, 2010), „Sub zodia peștilor” (2010), „Așternut pe frunza toamnei” (2010), „Legenda Panaghiei - Fata care s-a îndrăgostit de soare” (2011) și „Descântec de rouă” (2011) îl consacră pe Victor Burde în șirul poezilor ardeleni de profundă simțire și trăire românească și înzestrat cu o vitalitate demnă de admirație. Metamorfozele poeziei sale sunt evidente, prin apariția fiecărui nou volum, lirica lui Victor Burde suferă nu atât schimbări radicale, cât extinderea universului ideatic, valorizarea mijloacelor de expresie, rafinarea formelor, distilarea sensurilor, adăugarea la spectrul „cromatic” recognoscibil ale altor nuanțe de gând.

Două sunt temele predilecte ale lucrării: iubirea și toamna, ca anotimpuri ale trecerii către apus, spre căutarea așternuturilor calde ale zăpezii, însă cu speranța reînvierii într-o primăvară a sufletului, care va deveni eternă. Iubire sau toamnă, uneori „rece”, alteori cu „frunza veștedă, brumată” de amintire, sau chiar cu aspirații de ev târziu, aprinsă de cerurile înalte - zburătoare care în flăcări: „*Legănată barca ce mi-a dus iubirea, / Prinsă-n vântul serii lunecă aiurea / Și pe vâsla veche ce găsea limanul, / Mai plutește numai sufletul sărmanul*” (**Toamnă rece**).

În această iubire, uneori plină, împlinită, apar vagi umbre ce transformă această febrilă nevoie de regăsire într-o dorință sterilă, neîmplinită, ostentativă, chiar. Căutarea iubitei, de dincolo de viață sau de poveste, poate fi dureroasă, stârnind furtuni și generând melancolii, într-o frustrare aproape irațională: „*Dorurile s-au prefăcut în ninsori, / Cina de taină a sufletului - s-a terminat / Și-adorm flămând de amintirea ta...*” (**Neliniște**) sau „*Iubito, amintește-ți / Că rana deschisă de cel drag / Poate frânge aripile sufletului, / Ucișând zborul visurilor / În cumpăna nopții, / Pe o ultimă lacrimă, / De bun rămas...*” (**Să nu rănești**).

Poetul își asumă natura umană, cu limitele și slăbiciunile ei, dar încearcă perpetuu să regăsească în sine sclipirea divinului, mâna caldă a Creatorului care alină, mângâie și mai presus de toate înzestrea omul cu simțire, conștiință și har. Dilema este legată nu atât de o dorință de apartenență la cer (pe care într-o zi îl vom întâlni ca patrie veșnică), ci de apartenența telurică la firavul bob de humă din care a fost creat: „*Cine sunt eu? / Cum cresc și mor / Fără de vină, / Biet muritor, cu chip de zeu?*” (**Cine sunt eu?**). Acestei dorințe de reîntâlnire cu sacralul i

se subjugă o alta - nevoia de îndumnezeire a umanului, prin „aruncarea” în eter a gândurilor proprii, transformate în unde pulsatorii, ce pot transmite divinității cântecul său liric transformat în rugăciune. Această fuziune eterică se petrece în ubicua toamnă a poetului, conștient de frumusețea dar și de efemeritatea sa, ca anotimp al trecerii: „*Doamne, / Acoperă-mă cu toamna ta / Și prinde-mi mâinile / Ca pe două lumini / Ce nu au ars niciodată! / Cheamă apoi, te rog, / Toamna ca mator / Să facem logodna / Odihnei frunzei ce cade - / Cu pământul mire - / În care va cuibări / Până în primăvară...*” (**Rugă**).

Aceeași toamnă, același sentiment de amurgire, de inserare a marginilor universului, cântând o iubire târzie, o târzie iubire de toamnă: „*Întoarce-te iubite, căci grâu-i secerat, / S-au strâns și strugurii, livezile-s pustii, / Nu știu nimic de tine, din ceasul ce ai plecat / Mă rog mereu, dar cred că... nu mai vii!*” (**Scrisoare**). O uimitoare similitudine de idei cu poezia lui Umberto Saba (n.1883 - d.1957): „*Singurătății mele rândunelele / Îi vor lipsi -și anilor târzii, iubirea*”.

În acest spectru al iubirii, icoanele părinților, de dincolo de uitare, se coboară din veșnicie, spre întruparea viselor de aur ale copilăriei fericite și întru deplină bucurie. Aici, la poarta sufletului, chipul mamei se înfiripă ca o melodie de demult, dintr-o antică epopee, precum cea a preafrumoasei Damayanti de Vidharna și a viteazului Nala din Nishada. Rememorăm că numele sacru al mamei este rostit de prunc – în leagănul de mătase, de adult - în momentele cruciale ale existenței, de

(continuare în pag. 5)

bătrân - refugiat în amintire sau ca ultimă strigare a ostașului căzut în tranșeele unei odioase deflagrații. Însă, această icoană din lemn de trandafir, ce generează o dulce aducere aminte, este umbrită de asprul sentiment al dezrădăcinării, din nefericire atât de actual și de omniprezent în contemporaneitate: „*leri am fost acasă mamă, / Căutând lângă cărare / Poarta ta, cândva deschisă, / Ca să intre orișicare. // Nu mai este casa, șura / Și nici gardul din nuiele, / Numai zmeurul sălbatic / Prinde seara-n ruguri stele. // Nu sunt case prin vecini / Iar prin sat, lumini puține; / Doar bătrâni cu ochi străini / Și-au mai amintit de tine...*” (**În satul mamei**). Imaginea sugerată de poet ar dori să rememoreze, opozant parcă, figura maternă dintr-o poezie a lui Jorge Carrera Andrade (n.1903, d.1978): „*Mama, cu haine de amurg își păstra / Într-o chitară adâncă, tinerețea / și fiilor le-o arăta doar câteodată seara / Iluminată-n cântec și-n cuvinte*”.

Ca extensii ale valențelor iubirii, așa cum îi stă bine unui părinte, cu glasul domol, dublat de versul calin, poetul se oprește din zborul său către înalt, să mângâie creștetele copiilor, să le fie sfatul și sprijinul pe lungă și anevoioasa cărare a vieții. Această dragoste paternă este dublată de dragostea resimțită pentru portul și tradițiile românești, pentru incredibila spiritualitate românească, din care au crescut viguroșii copaci și se vor mai naște, fără îndoială, mlădițe purtătoare de speranță. Spiritualitate îndelung cântată de marii poeți ai Ardealului: O. Goga, L. Blaga sau G. Coșbuc și frumos sugerată de Victor Burde: „*Așa vei duce mai departe, / Portul și graiul cel bătrân, / Frumos, cum nu-i în altă parte; / Căci azi, te-am botezat, român!*” (**Nume**).

Deși, per ansamblu, registrul volumului este grav, precum un preludiu în fa minor, metafora creează tablouri virtuale atent creionate, împletind tristețea cu bucuria, zăpezile curate cu imaculatele flori de primăvară. Pasteluri de gând, în care râul de simțăminte se transformă în fluvii, pornind furtunos către țărmurile involburate ale Mării Iubirii. Pe acest țărnm dintr-un tablou de Aivazovski, cu alba spumă din care s-a născut Afroditis, perechea de îndrăgostiți vibrează la unison, devenind un singur trup dar și o singură dorință de împlinire prin iubire: „*Vibrând în dulce armonie, / Minuni să ningă peste noi / În tril suav de ciocârlie, / Ce scaldă roua din zăvoii*” (**Un singur trup**) sau „*Dar nici balsam nu pare-a fi / Căci ard de dorul buzei tale / Și mor încet, cu orice zi / Pierdută-n nopțile astrale*” (**Întrebări**).

În tot acest ansamblu arhitectural, ridicat de poetul albean, cu versuri pline de romantism, cu parfumuri de clasicism, printre ritmurile cu îndemănare țesute, se întrezărește povestea unei vieți, ce nu trebuie percepută ca pe o poveste tristă, ci ca pe o bucurie zidită întru cuvânt, spre zămisirea poeziei autentice. Și pentru ca urcușul poetului să fie ascendent, reiterăm concluzia lui Octavian Paler: **Uneori, omul e în situația lui Cortes, de a arde toate corăbiile care l-ar putea duce înapoi, ca să poată merge înainte.**

Poezia lui Cornel Boteanu - Simplitate și erudiție întru mărturisirea adevărului existențial

Lirica prezentului amestecă în ea ubicua nevoie de regăsire, de aflare a adevărului, de transfigurare a acestuia pentru investigarea rosturilor existențiale proprii ori chiar de tranșare a ființialului întru determinarea originilor naturii umane și a universului absolut către care ea tinde. Indiferent dacă se produce ca fulgurație sau ca materializare a unei idei, lirica modernă impune alte ritmuri și muzici interioare, cuprinde alte orizonturi, poate nu atât simțite cât gândite, nu atât factuale cât moderat-iraționale. Poezia modernă este lirica digresiunii de la real, a transpunerii concretului în imaginativ, a încercării sisifice de a suprapune natura celestă peste browniana agitație telurică. Pornind de aici, se nasc succese de răsunset, generând valuri de idei, lirici și, implicit, poeți autentici dar și teribile eșecuri, cauzate de aprofundarea naturii iraționale a umanului și apropierea a tot ceea ce nu generează frumos, valoare și spiritualitate.

În panoplia poezilor români moderni, figuri ilustre precum Lucian Blaga, Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Gellu Naum, Marin Sorescu, au schimbat pentru totdeauna harta poeziei românești, impunând stiluri poetice ori ideatici compulsive, orientate spre introvertire și dezvoltate printr-o atentă psihanalitică a eului. Și pentru că tot se spune că „românul s-a născut poet”, în literatura contemporană, voci poetice noi, valoroase, se fac auzite din ce în ce mai tare.

În acest val al poezilor contemporani, aflat pe drumul către sine, în trecerea de la versul clasic, la cel de factură modernă, prin despovă-rarea creației de toate ideile preconceptuate și adoptând strategii peremptorii (conforme axiomei lui Antoine Laurent de Lavoisier - *nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, totul se transformă*), Cornel Boteanu sîdează rațiunea într-o febrilă dorință de reinventare, dovedindu-se a fi poet, cât și prozator pe măsură (Ultimul său roman - *Iovana* (2012) - este o reușită îmbinare descriptivă a iubirii actualizate cu cea de sorginte mitologică, precum și o excelentă alăturare contextuală a graiului arhaic românesc, cu cel actual. Poveste frumos țesută în jurul unor personaje inedite, făcând parte din epoci diferite, reprezentative argumentării în sine)

Filolog prin vocație și profesie, poetul de origine bănățeană, autohtonizat în Mehedinți, este pe deplin conștient de faptul că amplele frământări și dileme existențiale actuale, problemele cotidiene ale omului modern, deturneză grav sensibilitatea simțământului poetic, îl pervertesc, îi atenuează din frumusețe și mesaj, astfel încât cărarea plină de parfum și culoare a poeziei riscă să se convertească într-o cale presărată doar cu spini și măcăcini.

Încă de la începutul volumului, poezia „S-a

(continuare în pag. 6)

zdrențuit haina poeziei” pornește de la această idee, profund adevărată (din nefericire), convingerea că liricii moderne nu i se mai pot acorda ranguri ori titluri nobiliare devenind din ce în ce mai fermă: *cine mai pune pe hârtie / la comandă / o capodoperă / e vreme de criză / haina poeziei s-a zdrențuit / e plină de petice*; ideea este continuată și într-o altă poezie, intitulată „Domine”: *cine se mai încurcă / în metafore / și simboluri / poezia a rămas cenușăreasa / care vinde / la magazinul de coloniale / din colțul străzii / înglodată / în grijile existenței*.

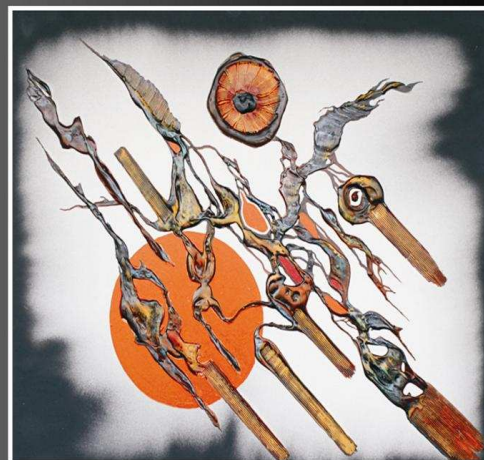
Subscriind protazei mai-sus formulate, se insistă pe ideea că demersurile poetice ale tuturor timpurilor au fost penalizate și prigonite și că poetul nu și-a găsit niciodată locul și rostul în epoca în care a creat, fiind într-o nesfârșită căutare a sensurilor, a universului propriu, undeva dincolo de limite, dincolo de visare și poate dincolo de înțelegerea „existenței în sine” versus „existenței pentru sine” – așa după cum sună un concept al metafizicii hegeliene, subtil reformulat aici de autor: *poetul nu-i o rara avis / e mai degrabă / scribul din egipt / cu sufletul beat de realitate sau dar un conducător / a dat ordin să fie alungați / din cetate / și de-atunci rătăcesc / în căutarea unui paradis / numai al lor / de cuvinte* (Limba poezească).

Întreaga operă a poetului mehedințean este generatoare - pe faliile „tectonice” ale poeziei, de seisme existențiale, în care sunt amestecate vibrato-urile ancestrale (remanențele istoriei), cu sinergiile omului modern, rezultând o lirică bine încheată, simetrică și construită în jurul unei idei îndrăznețe, cu finalitate și consistență. Prin alăturarea elementelor mitologice cu elemente ale științei moderne, se amplifică energiile, se creează rezerve de epos, prelungind valențele mitului în realitate, efectul fiind al unei realități traversate de personaje unice, conferind poetului puterea de a asocia cu ușurință realității construcții imaginare, o doză de fantastic necesară, elementele indisolubile ale unei lirici de calitate: *nici dușmanii nu îndrăzneau / să se atingă de casa ta / fiul lui scopelinos / din theba / pentru că era înconjurată / de aura poeziei / ca de un scut antirachetă* (Lui Pindar)

Fără a fi dispus să facă niciun fel de concesii, în detrimentul libertății sale de expresie, urmărind parcă dictonul: *Beneficium accipere, libertatem est vendere*, Cornel Boteanu continuă să sudeze pe firul eposului său liric, personaje ori credințe străvechi, reușind astfel să atribuie versurilor legătura indestructibilă cu valențele etno-folclorice ale spiritualității românești: *în noaptea sfântului andrei / m-a iubit o strigoaică / unsem giurgiuvelele / și tocurile de la uși / cu usturoi* (Noaptea valpurgiei).

Se spune că într-o poezie se împletesc, de cele mai multe ori, geneza și apocalipsa, se întrepătrund cerurile precum lavele vulcanice, se parcurg cu viteze superluminice galaxii de gând, se traversează mările de nesomn în căutarea rațiunii, se rescrie istoria de la începuturile lumii până la extincția ei, doar cu un simplu penel înmuiat în cerneala sufletului. Calată în permanență pe mesajul „Înapoi în poveste”, poezia reconstituie momentele extreme ale umanității, de la Potopul lui Noe: *iar noe / disperat că se rățacise / în vârtea deasupra capului / o torță / pentru că / i se împotmolise corabia / tocmai / pe vârful muntelui ararat* (După potop) până la (ultra)mediatizatul sfârșit al lumii, prevestit de civilizația

CORNEL BOTEANU

ÎNAPOI ÎN POVESTE

Lirik
Armonii Culturale

Maya: *aproape de ajunul crăciunului / când se sfârșea / cel de-a treisprezecelea ciclu / al calendarului mayaș / la el torquero / în satul tabasco / se spunea / că are loc apocalipsa* (Apocalipsa). Dincolo de retorici ori dileme, există un subtil umor de tip englezesc, recuzând angosa și motivând speranța.

Cum poate fi privit poetul - în genere - altfel decât un neobosit căutător de himere? Însă, aceste căutări se fac prin furibunda sondare a eului, prin traversarea spațiilor infinite deschise de iluminările spiritului pătrunzător, având ca finalitate întruparea poeziei, ca esență a vieții și a întregii existențe. Cine mai gustă din cupa de ambrozie a poeziei, se întreabă, retoric, poetul și ne răspunde: *din hidromelul poeziei / diluat la maxim / mai sorb doar / căutătorii de himere*. (Căutătorii de himere).

Cu certitudine, se poate spune că, prin implicarea pe care omul de cultură o dovedește cu fiecare demers literar propriu, prin multitudinea formelor de expresie pe care poezia sa le îmbracă, prin facilitatea trecerii de la versificația clasică la cea modernă și, mai ales, prin dezbrăcarea liricii sale de *gablonzurile* inutile, Cornel Boteanu este o voce poetică distinctă, ce aspiră nu atât la nemurirea artei sale, cât la înțelegerea rostului poeziei și a mesajului poetic. Prin versuri probând erudiție (abundența maximelor și dictoanelor latine, o excelentă cunoaștere a mitologiei și istoriei umanității), cu modestia ce îl caracterizează, fără nicio umbră de îndoială asis-

(continuare în pag. 7)

tăm la ridicarea unui copac, ale cărui cercuri arată, de fapt, vârstele nemuritoare ale poeziei: *trebuie să-nngenunchi / lângă trunchiul unui copac / și să-l implor / să mă primească / între cercurile lui*. Reluând mesajul uneia dintre poeziile prezentului volum, dincolo de orice dezamăgire legată de lirica prezentului, există și umbre de speranță, precum suave note de iluzie; se poate formula întrebarea inerentă - despre cine vorbește poetul în versurile sale, pline de adevăr: *câte-un confrate / sufocat / de cotidiană existență / de-abia mai reușește / s-o cârpească / pe ici / pe acolo?* Opinăm că și despre sine (*Iară noi? noi, epigonii?... Simțiri reci, harfe zdrobite*).

Lirica de forță a unui poet incumbă, pentru fiecare dintre oamenii cetății prezentului - ce trebuie să se trezească din amorțirea simțurilor și a simțirii - morala unei interesante pilde a lui Anthony de Mello, ce se dorește o inocentă luare aminte. *Se povestește că, odată, demult...* o femelă de vultur căzu din zborul său preainalt într-o curte, chiar în apropierea țarcului găinilor. Deși rănită, femela vultur făcu un ou, pe care îl abandonă de îndată ce își refăcu puterile. Își luă zborul, fără să se uite înapoi. Una dintre găinile din curte adoptă cu foarte mare ușurință oul de vultur și îl așază în cuibarul său, lângă cele proprii. Găina cloci cu răbdare ouăle și, după câteva zile, ieșiră din cuibar puișorii de găină aurii și un alt puișor cenușiu – cel de vultur. Din acea zi, puiul de vultur fu crescut ca un pui de găină, făcând tot ceea ce făceau și frățiorii lui: scurma pământul în căutare de viermișori, cotcodăcea, se ridica foarte puțin de la sol, agitându-și aripile. Cu timpul, puiul de vultur creșu și începea, deja, să îmbătrânească. Într-o zi, ridicând ochii spre cer, vulturul zări pe oglinda albastră, la foarte mare înălțime, zburând în cercuri line și abia atingând aerul, o vietate necunoscută lui. Nedumerit, îl întrebă pe vecinul său: *Ei, dar ce e vietatea aceea care zboară așa de frumos pe cer?* Și acesta îi răspunse: *E vulturul, regele înălțimilor, neînfricatul și puternicul stăpân al cerurilor!* Fără să realizeze ce se întâmplă, vulturul-găină tăcu, și într-o bună zi muri, neavând de la cine să afle că, de fapt, fusese tot timpul... vultur.

Și, pentru ca să ne fie pildă, putem spune că poetul mehedințean, despre care vom mai auzi cu certitudine vorbindu-se, aspiră la postura vulturească a existenței sale umane și literare. De infinite ori, cuvintele, rostite cu înțelepciune și tonalitate aproape firească, zidesc trăiri sau stârnesc nostalgii, devenind lacrimi amare, așa cum le percepea și Lucian Blaga: *Dar cuvintele sunt lacrimile celor care ar fi voit / așa de mult să plângă și nu au putut. / Amare foarte sunt toate cuvintele, / de-aceea - lăsați-mă / să umblu mut printre voi, / să vă ies în cale cu ochii închiși* (Către cititori).

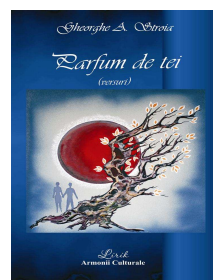

Ioan LILA
-France-

“Mă plimb pe aleile de stele”

Și, brusc, poetul **Gheorghe A. STROIA** ne aruncă în acest univers al artei poetice, pe care o stăpânește cu adevărat, creând emoții autentice și nu doar versuri, care cel mai adesea nu schimbă cu nimic harta cerului! În **“Mă plimb pe aleile de stele”** înfloreste metafora diafană, pură, fără zorzoane inutile.

Am citit cu emoție acest volum, **“Parfum de tei”** (Adjud: Armonii culturale, 2013) și de aceea am și simțit nevoia să scriu despre el, pentru că eu nu scriu decât dacă îmi place, nu sunt critic ca să citesc tot ce îmi cade în mână, pentru a remodela astfel harta literaturii, eu mă mulțumesc să mă plimb, împreună cu poetul STROIA, pe aleile lui de stele!

Dar să nu construim efemeride, să trecem la realul ireal al poetului. „*Je suis dans la vague des airs / Le char de la nuit qui s'avance*” (**Le soir, Alphonse de Lamartine**). Nu vi se pare că există aici o profundă vibrație interioară, desăvârșit desenată de cei doi poeți? Chiar dacă implicarea în starea ideatică a poeziei nu este directă, emoția ne dezvăluie profunzimea creației: „*Peste alese umbre-n noapte / Nici îngerul nu mai clipește*”. Și putem cita de oriunde, pentru că versurile par a se naște în timp ce le citim. „*Din înfloriți copacii verii / ce au rămas străini și goi / te prinde-n chingile visării / lumina umbrelor din noi. // Se trec culori din roua florii / ce cântu-și pierd în depărtare / se pierd și razele fierbinți, / se-afundă-n marea de uitare*”.

Am citat fără să trunchiez, ca să se vadă că aici nu construim flori din hârtie și, credeți-mă, eu aș cita tot volumul, dar, apoi, aș fi obligat să-l semnez, ori, una ca asta nu se face!

Sper că nu l-am rănit (prea tare!) pe poet! Citim în continuare cu o plăcere reală: „*Plouă mărunț ca-ntr-o iubire, / ce-și cată rostul său fragil / dar întâlnește remușcarea / prin adieri de dor nubil*”.

Apoi: „*S-au așternut peste cuvinte / Mătăsurile albe, grele, / Cu frumusețea lor pribeagă / La vis, la viață să ne cheme*”. Iată aici cuvintele care construiesc catedralele spiritului! Ce ar fi viața fără farmecul absolut al metaforei?

Și poetul Gheorghe A Stroia ne dezvăluie legătura tainică și miraculoasă dintre vis și materie, care definește poezia: „*O lume tainică, nespusă, / Ne-a mângâiat cu dorul ei, / Ne-am preschimbat în albi nori / Și-n flori... doar cu parfum de tei*”. Poezia **În vara din tine...** este **Ars poetica** lui Gheorghe A STROIA și va rog să o învățați pe dinafară!

Oana PANAIT

Iluzionism uman - viața...

Motto: "Viața este vis" (Calderon della Barca)

Reunind ca într-un joc de lumini impresioniste pe o pânză, ca un *adagio* muzical pe o partitură încă neterminată, culori de nepătruns în perfecțiunea lor imperfect retușată, note atonal așezate într-o ritmicitate ce frânge muzicalitatea normalului sunet, viața cuprinde primordialitatea - repetitivă - de început a nașterii neegalate de aparența umanului perfecționist în timp, a frunzei-uvertură căzute în suflul inconsistenței unei dizarmonii a vântului părelnic și înșelător pentru simțirile insondabile ale ființei umane...

Viața... (ca) pentru a-și face loc în Loja de onoare a Timpului, cedează pas cu pas acestuia armele (dezarmarea perdanților, la fel ca în istorie), pe care le deține la începuturi atât de orgolios ascunse sub mantaua de vreme rea a iluzionismului uman:

...speranțe absurd ancorate de Rațiune;

...sentimente acordate muzical în imaginarul trecutului [de genul Le Goff] creat în sine;

...paradoxuri contradictorii ce (con)țin adevăruri necontrazise de nimeni (la ce bun?!) pe durată lungă (F. Braudel)

...mândrie afișată ca într-un salon fovist futurist...

...exhibări de adolescent miop naiv care torturează - entomologic de științific - aripi de muscă în nemărginirea câmpului uman;

...don-quiotești porniri contorsionate într-un spectacol grotesc al Lumii lui Cervantes în curs de... dezarmare;

...victorii aparente dintr-un "Timp al Istoriei -"comparativul unui Philip Arries, nehegelian, care fac din perspectiva Orologiului Suprem oglinda unei realități deformate;

...iluzii dezarmant de sincere lovite de valuri succesive de frenezie "pusă la punct" de intensitatea momentului, uitat într-un colț...

...angoase neînțelese în golul autodizolvant al nihilismului nietzscheean într-un spațiu "dintre", "nici-nici", de baudelairean simț al "urâtului" sau "răului" ascuns iluzionistic între... flori azurii de pure pe un câmp luminos de pictură...

...minciuni realiste de tip... Zola, naturalist de veritabile, transpuse câteodată într-o a/imorală moralitate acută a Adevărului;

Ca într-un vis de nedescifrat, viața își scoate din pălăria magică atu-urile, mingile la fileu, elegantele fraze graseind sinistrul, tragicul umanului murdar și sordid în inconsistența omului dostoievskian, toate "armele" miraculoase ținute la îndemână până... când? Jos pălăria în fața destinului!

Până la ultima strigare a finalului de *opera buffa*, de spectacol-pantomimă care ascunde sub măști bine recuzitate "florile răului" atât de miraculos și... talentat expuse în culori "calde" de impresionism sau în linii melodice ritmate vremelnice pe o partitură începută la naștere (sau) în versuri ticluite ca pentru a necuprinde...

Necuprinsul, în discuții sterile filosofice care-și pierd candoarea de început...

Și pentru ca spectacolul vieții să-și tragă cortina cu un "bis", finalul apoteotic este aplaudat frenetic de Timpul uitat parcă într-un ungher îngust al deșertăciunii de a fi Om și readus la o *nouă* viață printr-un simplu *memento mori*...

Mai departe... (știi?)

Departate de tine cred că-mi trăiesc Destinul de om printre zile și nopți amare ca pelinul - un Omar Khayam acru pus într-un catren de sticlă învechită cu vin persan, cu un rictus fals și lapidar pe fața ce șoptește pe latinește "in vino veritas" - pe care mi-l strecurai în săruturi firave de conținut pe înserat, atunci când dragostea se (pre)făcea în mister pentru mine.

În înaltul camerei ne străpungea cu privirea igrasia răvășită de sentimente întârziate, ca un adolescent miop de discotecă prins însă cu o țigară aprinsă în colțul gurii în noapte...

Mai știi când spuneaai că vei fi lângă inima mea de-a pururi, când înălțam ca-ntr-un basm zmee de speranțe pe tavanul proapăt văruiat alb al imaculatei iubiri... prăfuite în timp de tine... de mine...

De noi ne-am îndepărtat ca pentru a reface un traseu pierdut pe un drum de provincie fără retur;

Întoarcerea la matcă, a pornirilor de altădată, pubere și copilărești cu care-mi întâmpinai pașii așteptărilor de odinioară, mai știi?

Departate privesc ulița uitată de provincie a vechii Drobete, ca un castru vechi fortificat de Dunărea cosmopolită a zilelor noastre.

Apa ce curge în vinele-mi slabe mă ia și mă scurge înapoi, înspre Micul Paris.

E acolo, mă așteaptă, e lumină și forțată în singurătatea cunoșterii noastre împutinate;

Mă aplec spre chei și Dâmbovița - murdară de România - îmi dă speranța să uit, să iert, să uit...

Plec în grabă ca un călător însetat dintr-un deșert arid de civilizație.

Și strâng clipa prezentului pe piept în așteptarea unui alt morganatic zbor...

Oricum, mai departe...

Câmp-colivie... omul

În marginea câmpului se zărește o colivie de păsari aruncată, poate, nepăsător înspre libertatea zborului-țel de Necuprins în văzduh...

Colivia, singură de iarbă, de frunze, de câmp încins de august se îngustează de țărână și din ea se înalță, pe neașteptate, două aripi imense de Icar arzător - deșertăciuni suite înspre Cer...

Zbor-colivie de neținut sub aripa câmpului eliberat de strânsoare...

Colivie deschisă pe câmp, liber de deșertăciune, omul...

**Târgul Internațional de Carte LIBREX 2013
Iași 6-10 Martie**

**Imagini de la momentul scriitorilor gălățeni,
din 7 Martie, orele 11:45, cu lansări de carte
și lectură din opera proprie**

*Dionisie Duma, Paul Sân-Petru, Petre Rău, Denisa Lepădatu,
Aurica Istrate și Constantin Oancă*

Fotografie de grup, alături de Daniel Corbu, prietenul gălățenilor

Denisa Lepădatu, cu prima sa carte de poezie

TÂRGUL INTERNAȚIONAL DE CARTE

LIBREX 21

Primăvara cărților la Iași

6 - 10 MARTIE 2013, SALA POLIVALENTĂ

Lansări de carte cu lectură din opera proprie
Joi, 7 Martie, Ora 11.45, Agora EX LIBRIS

Denisa Lepădatu - Șoapte esențiale
Paul Sân-Petru - Empatii
Aurica Istrate - Toamna cuvintelor desculțe
Petre Rău - Eden în cădere

Moderatori: scriitorii Petre Rău, Dionisie Duma și Constantin Oancă

Anunțul cu lansări de carte și lectură din opera proprie

Denisa Lepădatu, zece ani, cea mai tânără participantă

Aurica Istrate, Petre Rău, Denisa Lepădatu, Paul Sân-Petru, la o discuție cu poetul ieșean Daniel Corbu

Marian Nicolae TOMI

Jurnal galactic, iunie 2069 (II)

Osificat și fără sentimente de la naștere până la dispariția în câmpiile nesfârșite ale... ce-o tot moșmodi la modulul acela? Că doar a fost verificat și răsverificat la bază? Sper să nu aibă acum vreo... inițiativă!? Și să rămânem, sau să dispărem pe planeta asta ciudată. Nici nu știu de ce îi spun așa. Câte planete am mai cercetat noi pământeni așa de aproape? Niciuna. Știu eu cât seamănă ea cu Pământul, dar tot ciudată e!... Totul e OK? Era și mai devreme, așa că ce te așteptai să găsești. Credeai că s-a zdruncinat căruța noastră așa de tare încât... Ce ai, măi, Jack cu biata fată? Nici n-ai văzut-o și ți-a căzut la inimă? Ha, ha, ha... Dacă timpul era așa de scurt, iar riscul misiunii noastre așa de mare, doar am povestit... Cum, nici tu nu crezi în chestia asta? Bine au făcut cei de sus că nu au introdus și sexul în vreun regulament. Așa ai rămas și tu om! Suspicios, în chestia asta desigur, dar om... Cum să mă tragă de limbă când toată seara numai ea a dat din gură?! Că e psiholog, că lucrează la o firmă cu trei mii de șoferi... Am înțeles că și drumurile pe Pământ sunt tot mai stresante. Pe autostrăzi toți șoferii lor aproape se odihnesc datorită sistemelor noi de GPS și a roboților ăstora care știu tot, care fac tot. Stresul începe când trebuie să intre în orașe, când ei trebuie să caute adresele pentru livrarea mărfii și să-și parcheze uriașii pachidermi pentru descărcare. Toți vin de la drum storși și... intră pe mâna ei! Unde n-aș da să mă trateze și pe mine acum!... Cum să fiu stresat? Totul a mers conform planurilor, nu?, iar eu, cred că și tu, nu am avut motive de stres... Sigur că mă tem de moarte. Ce întrebare stupidă pui și tu acum. Dar felul în care s-au derulat lucrurile până acum m-au făcut să uit de ea... A, tu nici nu iei în calcul eșecul. Iar despre moarte nici atât... Așa fac optimiștii. Eu te credeam un pesimist super-calculat, dar se mai înșeală omu'. Fii atent, Ben, temperatura la sol a ajuns la 81°C!... Gata, șefule! Totul e pregătit pentru desprinderea modulului.

Reiau jurnalul de bord. Acum totul mi se pare fantastic. Suntem pe Marte. Primii oameni ajunși în siguranță pe planeta roșie. Am și transmis imagini cu noi și cu modulul, așa că expediția europeanilor care n-a ajuns nicăieri... U. Jack, nu poți să te miști mai repede cu roverul acela? Băiatul acesta este eficient tot timpul, dar când ți-e lumea mai dragă... Cum, s-a blocat furtunul de alimentare? În ce dracu' s-a putut bloca, doar nu era Old Glory?... L-ai aranjat? Bravo, Jack. Acum pot trece la programul meu de cercetări, nu-i așa?... Nu, nu... Nu te speria. N-o să caut... faraoni!... Primul obiectiv e aici la îndemână. Adu-mi, te rog, două containere RS 42 pentru câteva mostre de rocă... Oh, greu mai e de spart bazaltul acesta!... Aha, am uitat de micul flex cu care ne-a înzestrat firma... Nu știi ce-i acela? Un mic ferăstrău circular de mână. Taie orice!... Bine că l-ai găsit. Nu știu unde mi-a fost capu'. Altă treabă acum... Ce, nu sunt destul de mari? Nu te-ai gândit că trebuie să încapă în container, care container are alte trei containere unul în altul?... Vezi că au încăput. Du-le la modul și adu-mi cinci containere RS 35... Voi pleca spre est să văd ce-i pe-acolo... Așa, tu te apuci de fotografii și măsurători ale atmosferei. ne vedem mai târziu, dar ținem legătura... Am oprit microfoanele

astea, că m-am săturat de cicăleala lui U. Jack. Poate mai respir și eu puțină libertate... Roverul merge mai greu decât în bază. Oare să fie de vină stratul gros de praf marțian? Nici la asta nu s-au gândit... Ce ruptură a scoarței?!... Nu mi-aș dori să cad de-aici... Țăsta o fi celebrul canal care a înfierbântat mintea visătorilor acum trei secole?... În praful acesta roșcat nu se vede nimic. Parcă trec peste vata din zahăr a copilăriei bunicilor; am văzut un film și n-am știut ce-i aceea... U. Jack, U. Jack, cred că a fost o distorsiune magnetică... Sunt atent și merg spre est, așa cum este programat. Altceva acum: văd la ceva depărtare de mine un câmp... verde!... Ție ți s-o fi părând imposibil, dar eu îl văd cum te văd... Ei și tu. Așa vine vorba, sigur că nu te văd acum... Zici să fiu prudent. În fața unui câmp? A unui câmp verde?... Ai dreptate. Tu nu greșești niciodată... Cum să mă întorc?... Doar două ore și se face întuneric?... Bine, măi, Jack, dar e la doi pași și cu roverul... Zii ce vrei, raportează cui vrei, dar eu nu vreau să scap, fără să cercetez, ceva verde pe planeta... roșie!... E atât de întinsă că mă mir că nu a fost încă văzută de pe Pământ! Și telescoapele astea tot de om sunt făcute!... Cum ai zis? Timpul trece? Ai iluzii, timpul nu există!... Uf, am ajuns! E un verde ca smaraldul. Milioane de frunze... La dracu', ce frunze? Pietre, dom'le, pietre verzi ca niște frunze palmare... Stai așa! Sub fiecare frunză de-asta se află un fel de codiță sau tulpină roș-maronie care merge undeva sub stratul de pietre verzi... Am pus mâna, cu teamă îți dai seama, dar n-au avut nici o reacție. Sunt pietre și bună pace... Dar de ce verzi? Tu care le știi pe toate mă întrebi pe mine? Pe mine mă intrigă faptul că așa o câmpie uriașă nu a fost încă văzută de pe Pământ, nu că e verde... Ai dreptate, poate e chiar smarald... Ei și tu, chiar așa de prost mă știi?! Am tăiat câteva frunze d'astea, am scobit în sol după rădăcinile sau tulpinile alea maronii și le-am secționat când n-am mai putut săpa. În container am pus niște sol marțian și am înfipt în el câteva frunze d'astea în el. Am închis containerul, am verificat etanșeitatea și aștept să vii după el. De fapt după toate. Le duci tu cu roverul la modul... Sigur că vin și eu, dar vreau să mai arunc o privire înainte de plecare.

Jack, U. Jack, unde ești mă? Ai plecat în trombă și abia după zece minute s-a lăsat praful. Dar grăbit mai ești, băiete? Așa a fost să fie!... Acum am înțeles totul. Eh, e cazul să ne grăbim. Poate se mai drege ceva. Ce zici, dragă Jack?... E liniște. Abia acum realizez ce liniște e pe planeta asta ciudată. Acum nici vântul nu bate, praful s-a așezat peste tot. Poate ghetele mele îngreunate să facă ceva zgomot, dar nici pe-acela nu-l aud... U. Jack, să fi asurzit oare? Doar tu le știi pe toate... Aha, ești supărat și nu-mi răspunzi... La urma-urmelor nu știu care din noi e în pierdere și care în câștig. N-am uitat că tu vrei să câștigi mereu. Domnul perfecțiune!... Nu-i așa?... Taci. Un domn educat și pregătit să fie un exemplu pentru omenire,

(continuare în pag. 11)

n-ar trebui să facă așa ceva... Liniștea de pe Marte se compensează cu cicăleala ta de la Pământ până aici. Na, că ți-am zis-o!... Jack, ce faci mă, de nu-mi răspunzi?... Eu mă străduiesc să ajung la modul până nu se-nseriază. Văd eu niște umbre maronii care plutesc prin jur, dar nu le bag în seamă. Modulul trebuie să fie pe-aici pe undeva. Dacă mi-ai răspunde l-aș repera imediat... Sunt coechipierul tău, ce dracu'!... Poate ți s-a stricat emițătorul, dar de când ne-am despărțit, cu roverul, tu trebuie să fii în cabina modulului. Deci, mă auzi și poți vorbi. Că nu s-or fi stricat **toate** mijloacele de comunicare... Aprinde un far, ca să văd modulul... Acum nici curent electric nu mai ai?... Ce-a fost asta? Parcă s-a ridicat de la pământ o pasăre uriașă. Umbra ei am simțit-o ca pe-o palmă. dar nu mai e nici ea... U. Jack, sunt păsări pe Marte!... Auzi ce descoperire epocală am făcut noi doi?... Pasărea s-a dus, liniștea a rămas, noaptea a venit... Aha, acolo, sus, văd un punctuleț roșiatic îndepărtându-se... E fuzeea modulu-lui?... Uuuu. Jaaack!

De-acum nu mai vorbesc cu tine, trădătorule!... Meritam și eu o vorbă de bun rămas. Chiar dacă era una de condamnare la moarte... la te uită, U. Jack are și puțin suflet. Mi-a lăsat trei rezerve de hrană, de apă și de oxigen... Moarte plăcută, par să-mi spună cele trei bidoane albe înfipte în praful roșcat... Deci nu suntem la Hollywood! Asta e bine. Un punct în favoarea mea. Viitorimea va ști că am ajuns pe Marte și nu va mai despica firul în patru: că bătea vântul solar, că nu era gravitație și alte fleacuri d-astea. Cel mai frumos astronaut al Americii, erau între eroi, s-a sacrificat pe Marte cercetându-i tainele!... Oare psiholoaga roșcată va scăpa o lacrimă în paharul cu Bourbon în barul de pe Strada 28?... Frumoasă mișcare pentru toți de pe Pământ! M-ați ademenit, pe mine un astronaut bătrân și aflat în pragul pensiei cu o misiune... U. Jack, roșcata era amanta ta? De-aceea ai sărit ca ars când ți-am povestit despre ea. Măcar nu vei ști niciodată dacă i-am tras-o sau nu. Îndoiala asta te va ucide, băiete... Ha, ha, ha... Pot zice orice... A, nu, să opresc legătura cu modulul și cu racheta. De-acum vorbesc, cât voi mai avea energie, cu microfonul meu. Singurul prieten rămas din tot universul pe care credeam că-l stăpânesc și care mă adoră... U. Jack, U. Jack, de mult te bănuiam de gânduri rele! Prima confirmare mi-a venit după ce eu verificasem modulul și ai mai făcut-o și tu. Doar nu era treaba ta. Iar tu nu faci decât exact ce ți se cere. Nimic mai mult, nimic mai puțin. N-ai inițiativă nici cât negru sub unghie... M-am gândit mult la tine, băiete și tare greu te-am descifrat. Nu mi-a prea fost de folos, dar cel puțin m-am convins că nu sunt un idiot care se lasă dus cu preșul... Și ce dacă am rămas pe Marte? A mai făcut-o cineva? Poate nenorociții aceia de europeni să fi rămas pe-aici pe undeva, dar cum n-au comunicat nimic, nu s-a mai aflat nimic despre ei. Poate nici nu au ajuns pe Marte și s-au pierdut undeva în Marele Vârcolac Galactic... Eu am ajuns și m-am plimbat pe-aici, am strâns probe... Eh, dragă U., tu crezi că mi-ai tras-o! Nu știu dacă vei fi acolo când se vor deschide containerele, deși tare m-aș bucura. V-am trimis o vedere splendidă de pe Marte!... Noaptea asta e aproape neagră deși se văd stele... Aha, asta e: lipsește Luna! Phobos și Deimos sunt doi bolovani care nici lumina Soarelui nu sunt în stare s-o reflecte... Acolo, pe Câmpia de Smarald,

lucrurile au luat o întorsătură foarte diferită de ceea ce așteaptă șefii noștri la Houston. dar cum nu mai aveam încredere în U. Jack, am tăcut... Să schimb mai întâi rezervoarele astea... Mai am energie pentru două ore, mâncare și apă pentru trei zile, dar oxigen tot pentru două ore... Jack, dragule cred că în cabină, acum că ești singur, e cald și bine, sistemul gravitațional funcționează și nu te doare nimic. Îmi plac oamenii eficienți, așa cum ești tu. Oare n-o să planeze nici o bănuială asupra ta? Ferește-te, mai ales, de ziarști. Orice ezitare sau bâlbăială din relatarea ta – deși, la pregătirea ta, nu cred s-o dai în bară – va stârni o manie a cercetărilor tuturor secretelor acestei misiuni... Acum e mai bine. Mulțumesc, U. Jack, pentru ciocolata asta fierbinte! Parcă n-am mai băut niciodată așa ceva. Acum să terminăm treaba pentru care ne-a trimis aici Marea Uniune... Sub câmpia de piatră verde, căutând rădăcinile acelor plante sau ce-or mai fi ele, am descoperit un fel de gândaci sau păianjeni. Imediat s-au ascuns în niște găuri invizibile practic în praful marțian. dar am fost destul de rapid să pun foreza pe urmele unuia și să descopăr un adevărat cuib. Cred că toate acele găngăni erau oarbe. Una mai mare, ca o matcă de albine, tocmai scotea în acea lume necunoscută un pui. Toate găngăniile acelea sugeau din rădăcinile maronii-roșcate ale frunzelor de smarald. Și-atunci mi-a venit ideea mesajului cu care eram dator. Am pus pe fundul containerului câteva găngăni cu matca lor, apoi am pus sol marțian și deasupra am înfipt acele flori de piatră verzi. Sper să-l poată citi cine trebuie... U. Jack, U. Jack, nu știi tu ce duci în căruța ta sclipitoare! De fapt nici eu nu știu. Dar sunt sigur că la ritmul lor de înmulțire, veți avea de alergat după găngăniile acestea câteva luni bune, dacă nu ani. Ai grijă când o să deschizi ușile navei. Poate veți fi prea mulți călători. Poate le va place pe Pământ și... cine știe ce va ieși din experimentul acesta, ha, ha, ha... Sunt cam obosit și ledurile instrumentelor de la costum pălpăie tot mai slab... Acum să-mi fac o poză lângă drapel... Acesta flutură, ha, ha, ha... Sunt sfârșit... Vine sfârșitul... Ce-i și cu moartea asta habar n-am... Bătrânii noștri dispar deîndată ce nu mai pot fi oameni întregi... Cu cine să mai vorbești despre moarte?... Poate e mai bine așa... O gură de cacao, ultima... Fierbinte ca palma roșcatei de... Acum finalul: n-am să le las chipul meu conservat ca mumiile din Machu Picchu... O să defac casca... Un ultim cuvânt: adio trădătorule U. Jack!... N-o să găsiți decât un costum metalizat și... Ce cântec divin, sau am...
Glory, Glory Hallelujah!...

Vișeu de Sus, septembrie 2012

Ionuț Vlad BUDA

David (I)

Nu pot să îmi amintesc cu exactitate când am auzit prima oară despre el, știu doar că am încercat să ma apropiu de el într-o tentativă de a-l face să înțeleagă că temerara lui drumeție a devenit mai mult o obsesie care îl macină tot mai mult și că riscă să își risipească viața în căutarea unei fantasme. Eram plecat de câțiva ani ca și misionar într-un trib de undeva din Africa ca și iezeit în încercarea de a propovădui cuvintele Mântuitorului și în rândul acelor băștinași primitivi ce aveau nevoie și ei de dragostea nețărnută a lui Dumnezeu. Îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri, cu toate că s-au scurs de atunci mai bine de 30 de ani iar eu am renunțat tot de atâția ani la roba de călugăr iezeit și mi-am găsit liniștea sufletească în brațele frumoasei Kmira. Pe David l-am cunoscut într-o duminică; la sfârșitul liturghiei un bărbat blond cu părul purtat lung, prins într-o coadă, veni să ma salute. Știam că numai el poate fi. Am schimbat câteva vorbe iar apoi el și-a continuat drumul.

David era un pasionat vânător, fiu de lord, care preferase să-și dăruiască întreaga viață studiilor sale despre Africa și căutării de dovezi ale primilor oameni care apăruseră în Valea Riftului și apoi se răspândiră în întreaga lume. Morala vremii îl catalogase ca pe un nebun ateu cu capul în nori care în loc să rămână alături de familia sa și să ocupe locul de aristocrat în conducerea Britaniei umblă prin jungle înconjurat de sălbatici. Tatăl lui, după multe încercări de a-l face să se întoarcă și la presiunea tot mai accentuată a opiniei publice ultraconservatoare, hotărâ să-l dezmoștenească. David îmi spuse cândva că nu suferise prea mult când aflase aceasta din scrisoarea tatălui său; nu simțise niciodată ambiția de a duce mai departe istoria familiei sale și de a trăi în mijlocul unei lumi ipocrite. Mărturisesc că nu prea l-am întreat inițial despre cercetările sale deoarece erau străine de interesele și convingerile mele și preferam liniștea dată de cuvintele pline de dragoste ale Nazariteanului; preferam dulcea fericire a ignoranței decât să alerg după teorii fantasmagorice în care divinitatea nu își găsea locul. Fericiți cei săraci cu duhul ca și deziderat era pentru mine un mod limitat de a mă bucura de viața aceasta și de a mă pregăti pentru fericirea de apoi în atemporalitate.

Traiu în acel trib nu-mi fusese lipsit de greutate. Dușmanul meu de drept era șamanul, o colorată paită ce făcea din fiecare manifestare banală a naturii un semn al zeilor. Un zeu pentru foc, un zeu pentru vânat, un zeu al cerului, un zeu al soarelui. Fiecare fenomen natural avea un zeu iar șamanul era singurul care putea interpreta voința zeului ce îl înfăptuise, iar membrii tribului îi purtau un respect adânc și-i acordau o încredere nețărnută. El era cel care conducea dansurile tribale în încercări pline de vigoare de a implora zeii să aducă ploaia. În apropierea sezonului ploios, șamanul alături de șeful tribului, sacrifică un bivoli sălbatic pentru venirea ploii, iar băștinașii gustau rând pe rând sângele acestuia. Venirea ploii căpăta astfel un caracter miraculos care în absența șamanului nu ar fi avut loc. De la bun început acesta m-a dușmănit simțind că am venit să-i iau locul și să mă bucur din plin de privilegiile pe care acesta le

avea. Până și șeful tribului îi cerea sfatul în diversele probleme cotidiene și fără acordul lui ca voce a zeilor nu lua nici o decizie astfel încât în fapt adevăratul lider al tribului era șamanul. Învățasem repede limba acestora și începeam să câștig tot mai mulți adepți până într-o seară când sub auspiciile de lună plină șamanul execută ceva ritual asemănător unuia de exorcizare asupra mea susținând că în mine își are locaș spiritul rău al nopții care, în rudimentarele lor credințe, avea ca și scop biruința soarelui și instituirea întunericului deplin peste tot pământul; eu eram un mesager al acestuia și vroiam să-i îndepărtez de obiceiurile strămoșilor pentru întotdeauna. Am fost lăsat astfel de unul singur iar puștii mei adepți începeau să se îndepărteze de mine. Cu urletele lui dezlanțuite într-o limbă pe care nu o înțelegeam îmi părea că acest vrăjitor roșu rostește o serie de imprecășii menite să mă intimideze. În tot acel vacarm al șamanului atenția mi-a fost deturnată de țipetele de spaimă ale femeilor. În micul sătuc doi lei își făcură apariția stărnind multă panică și în rândul animalelor din țarc. Războinicii cu sulitele lor se îndreptară spre locul unde bănuiau a se găsi în acel moment leii, însă mai apărură încă patru leoaice care căzură chiar în spatele acestora. Era o adevărată ambuscadă premeditată a fiarelor iar războinicii prinși între cele două grupuri de lei care se apropiau periculos de rapid își pierdură cumpătul iar șase dintre aceștia își aruncară sulitele și o luară la goană. Cei rămași încercară o firavă apărare dar atacul fulgerător al leilor îi prinse descoperiți, pradă ușoară. Până atunci nu mai văzusem ce îngrozitoare pot fi acele fiare ce sfășiau trupurilor bieților războinici. Rămăsesem buimăcit, incapabil de a schița un gest de ajutor, inapt de a pune mâna pe o sulită și a o arunca asupra acelor ucigași de oameni. Spaima pusese stăpânire asupra mea, și nici măcar cuvintele din Ave Maria nu mi le mai aminteam. Răgetele leilor erau parcă glasuri din iadul eliberat, iar țipetele îngrozite ale războinicilor mâncați de vii începeau să se stingă. Ceilalți se ascunseseră în micile lor colibe crezând că vor fi la adăpost dar eu continuam să rămân paralizat lângă un arbore. Auzeam glasul șamanului care mă striga. Îl căutai cu privirea până când văzui că e deasupra mea, cocoțat în bananier. Vroia să mă salveze, îmi aruncă o liană dar eu continuam să strâng în mână crucea și să nu mă clintesc deloc. Eram hipnotizat de spectacolul macabru al carnagiului din fața ochilor și nu am zărit nici măcar pe unul dintre masculi care se apropia de mine în salturi. Un răget din iad ieși din pieptul acestuia când era la doar zece pași de mine. Se apropie încet, mișcându-se în jurul meu, dar nu simțeam acum nici o frică; eram pur și simplu fascinat de măreția acestei fiare. Era un mascul bătrân, un colos cu niște colți imenși care se tot roteau în jurul meu îmbătut de sângele de om. Aveam impresia că sunt un șoarece luat în zeflema de o pisică. Strângeam tot mai tare crucea la piept din

(continuare în pag. 15)

Petre RĂU

Diafanul în poezie

E greu să analizezi scriitura unei tinere de doar zece ani. Pentru unii, care nu o cunosc foarte bine, suprasaturați probabil de știri deprimante despre copii și adolescenți, fenomenul în sine ar putea să pară prea puțin credibil. Nu mi-am propus însă aici mai mult decât prezentarea, pe cât posibil succintă, a ceea ce ar putea însemna Denisa Lepădatu acum și peste niște timp în goana căruia i se vor contura (și consacra) definitiv scrierile sale.

Încep prin a declara deschis că poezia Denisei Lepădatu aduce satisfacție cititorului. Și asta nu din cauză că noi, adulții, am fi (pre)dispuși mai mereu să admirăm vocația creativă a unui copil. Din volumul pe care ni-l oferă, cu sinceritate și, desigur, cu o copleșitoare emoție, răzbate printre rânduri izul blândeții poetice, se simte naivitatea, îndrăzneala și gingășia unui început de-a dreptul merituos.

Dacă vă imaginați că fetița de zece ani scrie o poezie doar pentru copii, ei, bine, aflați că greșiți! Denisa Lepădatu scrie pentru toate vârstele. Dacă o întrebați pe ea, ați putea avea surpriza să nu vă poată răspunde exact. Ea însăși s-a destăinuit în această privință, într-un interviu la radio, că versurile sale se adresează tuturor celor care au nevoie și vor să devină mai buni, mai fericiți. Iar în scrierile sale întâlnim suficiente îndemnuri (imprudente oare?) spre înțelepciune, rațiune, adevăr, cunoaștere. E prea mult să ne vorbească un copil despre toate acestea? Nicidecum. E ceea ce noi adulții sperăm să auzim din partea unui copil, pe lângă puritatea și drăgălășenia vârstei. E adevărata speranță într-o lume mai bună.

Desigur, adesea versurile poezilor care se adresează copiilor nu sunt cu nimic mai prejos față de cele care au drept țintă lumea adultă. Numai că Denisa scrie o poezie - așa cum am putea să observăm pur și simplu lecturându-i creația - suficient de matură pentru a fi destul de departe de vreo nuanță de infantilism, copilărie sau o simplă joacă de copil.

Părând că poezia îi modulează vocea după trăirile sale proprii, părând totodată că avem de-a face cu o poezie a fragilității, proiectată pe un remarcabil fond de ingenuitate, suntem cu atât mai surprinși cu cât descoperim că versurile unui copil se așază atât de sublim în blândețea matură și în matricea poeziei, luată ca entitate unică de esență a creației minții umane. Descoperim în același timp că lumea din text vine parcă din străfundurile noastre și ne întâmpină cu bucurie.

Prea tânăra poetă n-are de-a face cu motivul biblic al cuvântului, dar acesta ajunge la noi într-o ritualitate și printr-o muzicalitate care ne determină să ne gândim la

un miracol, nu neapărat de origine divină, ci mai degrabă unul pur teluric, prezent aici, aproape de noi, ba chiar în noi.

Personal, sunt adeptul insuflării în poezie a nuanțelor de suavitate. Ori, în acest volum, chiar asta aflăm. Și nu întâmplător, ci chiar cu un grad semnificativ de densitate: *"cenușa e suma / iubirii / dintre zero și infinit / te aleg pe tine / clipă îmbrățișată / de versuri cu tălpile adormite / în secundele zeci / sau sute sau mii..."* (Un albastru infinit).

Cine este Denisa? Un copil? Chiar e un copil? Nu cumva putem greși profund în această apreciere? Lecturându-i această a doua carte a sa, am fi tentați să credem mai degrabă că ea se auto-definește prin poezia pe care o scrie. Vom constata totodată că nu așteaptă ceva anume să o inspire și să ne comunice, ci pur și simplu ne anunță că în intimitatea ei se întâmplă toate minunile pământului strunite de un spirit celest: *"în palme-mi / nasc îngeri / croiți / din șoapte / nespuse"* (Dimineața din mine). Cuvintele sunt pentru ea ca niște înțepături divine ce-i străbat corpul diafan: *"prin piele-mi cresc / flori de fiori"* (Straturi de cuvinte).

Elevă eminentă, cu o mulțime de diplome și medalii obținute la tot felul de concursuri școlare, excelând la limba română, dar și la matematică, engleză, informatică ș.a, ea își știe bine *"coperta vieții în schimbare"*, pentru că un copil precoce va ști că și șoaptele pot fi amăgitoare, că există dezamăgire: *"iluzii risipite-n / magie"* (Iluzia unei șoapte). Știe că în față îi stă și o așteaptă o lume de *"indescifrabile semne"*, știe că trăiește aieva un *"vis de sticlă"*. Știe chiar și ce-i *"...inima / încercată / de dor"* (Dor). Și se miră, și se emoționează de toate frumusețile pe care le întâlnește în cale (*"Mirate emoții"*). Se trezește adesea într-o lume de basm, în care fericirea este deplină, fiindcă toate poveștile citite sau auzite se termină atât de fericit: *"ascult veșnicia cum râde / mister pe pământ / egal cu mine / copil demn de poveste"* (Copil demn de poveste). Știe că și amprenta manualelor școlare și travaliul ei de elevă silitoare sunt importante și nu pot fi excluse din lăuntricul poeziei sale: *"întrebări / împărțite la doi / acolade purtate / de adierea / necunoscutelor / cifre neînțelese / pitite sub / umbrele de / semne / împletite / respirând iubire"* (Întrebări). Este un *"copil / cu ochi de litere / zâmbet citind / pagini de suflet..."* (Cartea de citire). Ea nu este un copil oarecare, ci

(continuare în pag. 14)

unul care-și asumă riscuri conștiente: *“sunt copilul / ce sărută / ploaia și vântul”* (Sunt copilul). Un copil însă copleșit de emoții adevărate: *“mi-a înghețat sufletul / de emoție / astăzi / aluneca virgula / pe șoaptele mele / cuvintele / fremătau”* (Prima lectură publică).

Conștientă că o așteaptă clipe nebănuite în viitor, ea crede că este pregătită să purceadă cu încredere pe complicatul drum al vieții: *“răsucesc firul / de bine de rău / urmează să știi / cum va fi / singur să fii”* (Miez de viață).

Copil fiind, Denisa ne mărturisește ceea ce crede sincer, că toți copiii sunt *“născuți / din roua / iubirii”* (A doua șoaptă esențială), așa încât ea însăși își recunoaște propria gingașie: *“... emoții ce plâng / fără oprire / între foile vieții / albe sau colorate / ca sufletul meu”* (Păsări ca gândul). Puritatea copilăriei însă nu înseamnă că viața îți va fi scutită de greutate și de greșeli. Iar poeta ne mărturisește asta cu cele mai suave gânduri, chiar dacă își are fixate bine în conștiință proporțiile îndepărtării în timp: *“să gândesc... / mai bine știu / să greșesc / să iubesc”* (Îndepărtate gânduri).

Ludic e legat adesea de viziunea copilăriei, ba chiar provine din interiorul acesteia: *“joc șotron / prin / zilele / așezate / crescător / sar / de la unu / la opt / hotărâtă / să nu greșesc / mă strecor / între genele / copilăriei”* (Joc). Versul sincer până la sublim ne destăinuie că poezia este suavitatea întruchipată a spiritului din noi, dulceața de mâine a sufletului înaripat: *“te-am găsit / fericire / ascunsă / în tivul rochiței / te învelei / cu poemele / cusute / pe dantelă / așteptai / dimineața / să te privească / în oglindă”* (Te-am găsit). Dimensiunea ludică a scrisului Denisei Lepădatu nu are accente semnificative, dar fără îndoială, ea există, cel puțin la limita minimele inocențe, și este de bun augur.

Denisa se știe un copil alintat. Și-i place starea asta la modul aproape perpetuu, simțindu-se iubită de toată lumea și trăind marile bucurii ale copilăriei la cote înalte. Și nu neapărat alături de copiii de vârsta ei, ci și dimpreună cu lumea adultă, pe care și-o dorește în preajmă tocmai ca să-i împărtășească, cu afecțiune, plăcutele ei pasiuni, simțindu-se totodată copleșită de câtă atenție i se acordă. Conștientă de toate astea, nu pierde prilejul de a se răsfăța și în poezie, fie chiar și prin banalele și puerilele suspine, și atât de încântătoare cuvinte de mângâiere: *“alintă-mă / să cresc frumos / sunt doar un sâmbure / care încolțește / hrănindu-se / cu iubire”* (Alintă-mă).

Tot copilărește însă percepe și tristețea, deocamdată prin ceea ce s-ar putea numi dor, lipsă de apropiere sau de alinare sufletească: *“nu ești aici / e gol și trist locul / lipsești / cum ceasul n-ar avea minute / ziua n-ar avea ore”* (Lipsești).

Am înclinat să cred - și, probabil, nu numai eu - că la vârsta asta atât de fragedă Denisa nu știe sau nu vrea să scrie versuri mai complexe într-o prozodie clasică. Dar m-am înșelat. Și în acest volum, dar și cu alte prilejuri am întâlnit la Denisa versuri în stil clasic, bine strunite prozodic, frumoase ca un parfum de primăvară: *“Tăcere – cuvinte nespuse, / iubire - gânduri ascunse, / Visare – interzisă de cine, / Dor - tu crezi că mi-e bine?”* (Șoapte), sau *“De fericire am strâns petale de flori / Le-am sărutat de o mie de ori / Și le-am șoptit despre al frunzelor dor, / Cum vara iar trece și nu li-e ușor...”* (De fericire am strâns).

Cu unele inserții vizibile de miraculos în textele sale, anumite fenomene sunt inversate, tocmai pentru a expune frumusețea lor într-o oglindă. De pildă, nu jocul, nu obiectele sunt atinse de degetele unui eu liric gingaș, ci invers: *“mirat de jocul / cifrelor / care-mi / ating degetele / gânditoare”* (Degetele mele gânditoare).

Copilul din ea nu se poate despărți de feericele clipe de bucurie când memoria reînvie amintirea lui Moș Nicolae, a minunatelor sărbători de Crăciun, Anul Nou ș.a. Simplitatea, frumusețea și atracția versului Denisei în astfel de poeme încântă cu siguranță.

Desigur, Denisa are nevoie, la vârsta ei atât de fragilă, de un auditoriu atent și prietenos al poeziilor sale. Numai că poezia ei, versul în sine, este suficient de viguros ca să nu necesite o astfel de întâmpinare și abordare amiabile. Versul în sine suscită fascinația, în multe rânduri, și surprinde prin concizie, siguranță și limpezime.

Denisa, fetița cu *“fiori de curcubeu”* este dotată cu suficientă inteligență (aproso, la vârsta ei coeficientul de inteligență, verificat recent, depășește cu mult media, ba chiar o situează în zona inteligențelor superioare), talent are din belșug, singura problemă adevărată pe care o întâmpină - și asta din cauza vârstei sale prea mici - este aceea a credibilității. Lumea încă nu se poate obișnui ușor - probabil datorită rarității unor astfel de fenomene - cu o inteligență și un talent ieșite din comun la un copil de numai zece ani.

Abia pășind pe urcușul lung și anevoios al devenirii, fără să fi avut ocazia până acum să ia contact cu multe dintre valorile morale sănătoase (de unele poate că nici n-a auzit încă), ea cultivă deja în poezia sa bunătatea, înțelegerea și iubirea între oameni, prietenia și apropierea de semeni, protecția ființei, a naturii în general etc. De altfel, prima ei carte publicată, cea de povestiri intitulată *“Șoapte de catifea”*, abundă în sentimente și emoții de acest gen.

Pe Denisa ar trebui s-o percepem de acum ca fiind o eternă înaripată, al cărei elan și zbor poetic s-au întâmplat, intrând de-a binelea în lumea delirului ontologic și sacru al poeziei. Poezia ei are un anumit fel de febră inițiativă, care ne surprinde pe noi, cititorii, prin simplitatea mecanismului de a produce emoție și ne poartă pe undeva pe la întâlnirea simțurilor cu visarea, sau, de ce nu? - a emoției cu puritatea.

Poate că încă se mai întâmplă să transpară, pe ici, pe colo, timiditatea începutului de drum (vezi emoțiile exprimate în poemul *“Prima mea lectură publică”*, fapt petrecut aievea, la care am avut plăcerea să asist), dar *“șoaptele”* Denisei sunt cu certitudine din categoria celor mature. Poeta nu ezită să ne împărtășească - nu se știe de unde, din adâncul ființei ei - că numai iubirea se potrivește oamenilor. Este și ceea ce s-ar putea rezuma din inocenta mărturisire a versurilor ce definesc aceste *“șoapte esențiale”*.

Într-un amplu studiu intitulat expresiv *“Universul ludic în poezia modernă”* (autori: prof. Anca Coman și prof. Andreea Dragomir, publicat de didactic.ro) se spunea că: *“Dacă admitem că seriozitatea este ceea ce se poate exprima corect în termenii vieții obiective,*

(continuare în pag. 15)

atunci poezia nu devine niciodată serioasă. Ea se află în acea parte a seriozității, mai originară, în care își are locul copilul, adică, în domeniul visului, al dorinței, al extazului și al râsului. Pentru a înțelege poezia, trebuie să ne înveșmântăm în sufletul copilului și să admitem că înțelepciunea acestuia este mai presus decât a adultului".

Denisa Lepădatu ne dovedește cu prisosință că, până la urmă, poezia nu este altceva decât un joc de cuvinte, dar nu unul oarecare, ci unul care creează un spațiu imaginar de o suficient de mare și seducătoare polivalentă. Și acest joc în sine devine, de-a lungul și de-a latul întregii cărți, un element spiritual fundamental, care învațuște propria noastră imaginație. Ea, poeta în devenire, își creează, într-un spațiu de joc al minții, o lume proprie, în care lucrurile au un alt chip decât în realitatea de zi cu zi, și în care nu neapărat logica stă la baza legăturilor imanente dintre lucruri.

Este de remarcat că poeta nu îmbrățișează aproape deloc efuziunile lirice, așa cum ar fi oarecum de așteptat la vârsta pe care o are. Sensibila poetă integrează concepte ("m-a sărutat infinitul aseară" - Un albastru infinit), percepe chiar dureros trecerea timpului ("pășește timpul peste mine / vrea să sară câte două trepte odată" - Răpunerea timpului), percepe lumea ca un puzzle, ca o scenă ("ne-am născut / primind roluri" - Bieți actori), inserează din legende spuse de apropiați ("castel / din vremuri de aur pe / când cavalerii / la pace dădeau" - Castel de piatră), caută legături cu astralul ("aș vrea să-mi întindă luna / o aurie rază / stropită cu cristale de suflet..." - Aș vrea să îmi întindă luna), propune o poetică a plutirii, a angelicului ("ca gândul plutesc / idei cuvinte / neînțelese" - Păsări ca gândul), sau ("îngerii scriu pe suflete / care cresc / în palma lumii" - A doua șoaptă esențială). Se creează astfel o lume a purității, dar complexă, populată de sirene, prinți, cavaleri, îngeri, flori și fluturi, stele și unicorni, plină de aparent indescifrabile semne, gânduri răzlețe și vise, emoții, poate și pentru "uitații poeți și cărțile necitite încă". Speră să fie înconjurată de iubire, sugerând chiar o caramelizare a acesteia ("...ia-le pe toate / și usucă-le / tristețea / caramelizându-le / cu iubire" - Învește-mă ploaie). Ultimul text inclus în volum relevă faptul că, în ciuda vârstei sale, Denisa știe că poezia înseamnă inspirație, ludic, dar și efort: "pășesc pe literele / desprinse / din trupul / cuvintelor /.../ propoziția / imperfectă / ce naște / priviri și tăceri / înnodate / de ochii / și gura / deznădejdi".

Denisa Lepădatu ar putea fi considerată un fenomen în lumea literară, și asta nu ar fi deloc o exagerare. Speranța mea e că va păstra multă vreme frumusețea unui suflet de copil, că ne va surprinde curând cu alte și alte creații, că ne vom aminti cu ajutorul lor să vedem lumea prin ochii de copil și vom îndrăzni măcar să visăm la o lume mai frumoasă alături de ea.

Pentru că ea, Denisa Lepădatu, se află în mare tandrețe cu lumea. Ea însăși uluită de tot ce i se întâmplă, îmbie lumea la iubire, la sensibilitate, la frumos. Și toate astea adunate la un loc într-o scriitură care, deși poate încă insuficient definită sau incomplet structurată, este lină, diafană, facil lecturabilă, deloc șerpuitoare, plină de simțire și puritate pe care numai la un copil le poți întâlni.

instinct fără să respir ori să mă mișc. Credeam că au trecut ore bune de când leul îmi dădea târcoale neîndrăznind să mă atace. La un moment dat își pierdu interesul și plecă spre ceilalți lei care între timp sătui de sîngele de om săriră în țarcul bivoliilor și făcură prăpăd și între ei. Doar o leoaică intrase într-o colibă unde sfâșiase femeile și fuși înspre junglă având între colți o biată copilă de nici doi ani. Ca la un semnal, o dată cu fuga acelei leoaice, toți leii își părăsiră prada și se năpustiră spre mica junglă. Doar leoaicele continuau să se ospăteze dintr-un bivoliu uriaș.

În jurul meu urmele carnagiului începeau să se facă ivite. M-am năpustit spre muribunzii care strigau după ajutor. Gemetele lor mă treziră la realitate. Încercai să îi ajut, am strigat și eu după ajutor, dar nimeni nu îndrăznea să iasă din adăpost. Mi-am îndreptat privirea spre șaman și i-am spus cu o voce plină de încredere să coboare căci pericolul dispăruse, dar la răgetul unei leoaice care se luă la harță cu alta pentru o halcă mai bună de carne, îi dispăru tot curajul și rămase cocoțat. Toți războinicii care supraviețuiau carnagiului erau într-o stare mai apropiată de moarte decât de viață. Încercai să văd pe care îi mai pot ajuta dar cu membrele sfâșiate și intestinele afară soarta lor era pecetluită. Liniștea de mormânt instalată peste sat, întreruptă doar de răgetele de la ospățul fiarelor, fu spulberată de o împușcătură. Mă culcai la pământ dar cu privirea spre țarcul bivoliilor am zărit o leoaică prăbușită urlând de durere iar celălalte fiare se îndreptau grăbite, năucite de spaimă, spre junglă, gardul fiind doborât de saltul lor. M-am ridicat repede știind că pericolul trecuse. Curând l-am zărit pe David cu o pușcă în mâna alergând înspre mine.

(va urma)

desen de Elena-Liliana Fluture

Medalion "B. P. HAȘDEU"

CAHUL – 26 Februarie 2013

La Universitatea "B. P. Hașdeu" din orașul Cahul - Republica Moldova, în ziua de 26 februarie a.c. au avut loc mai multe evenimente culturale dedicate memoriei marelui cărturar român Bogdan Petriceicu Hașdeu. Evenimentele au fost incluse în grupajul mai amplu care ține de aniversarea, anul acesta, a 175 de ani de la nașterea marelui om de spirit român, deopotrivă savant, enciclopedist, jurist, lingvist, folclorist, publicist, istoric și om politic.

La orele 9 dimineața, în sala Bibliotecii Universității a avut loc o dezbatere pe tema "Viața și opera lui B. P. Hașdeu", la care a conferențiat, printre alții, Areta Moșu din Iași, președintele Despărțământului ASTRA (Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român) „M. Kogălniceanu”, personalitate cunoscută și respectată în sfera intelectuală cahuleană, care a făcut referire la condițiile de limbă și de cultură ale românilor din afara României, dar aproape de granițele patriei.

Activitatea s-a petrecut în continuare sub forma unui medalion cultural-științific, programul a conținut comunicări asupra vieții și activității cititorului spiritual al universității din localitatea moldovenească, realizate de către: decanul Facultății de Filologie și Istorie, dr., conf. univ. Victor Axenti - „B.P. Hașdeu - comparatist în lingvistică”, Ludmila Bălțatu, șef catedră filologie română, dr. conf. univ. - „B.P. Hașdeu - intelectual de formație enciclopedică”, Vera Focșa, masterand - Facultate de Filologie și Istorie Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul - „Planurile lui Hașdeu - o iconografie a infinitului”.

Printre momentele aniversare a fost strecurat și un frumos recital de poezie, susținut de studenții de la Istorie, dar și de actorii Teatrului Muzical Dramatic „B.P. Hasdeu”, de elevii școlii de arte „Maria Cebotari” din localitate ș.a.

Boem@ 3 / 2013

Ca oaspeți de onoare au fost prezenți: Excelența sa d-na Consul General al României Gențiana Șerbu, ca și Președintele raionului Cahul - Avram Micinschii.

Din Alba Iulia au fost prezenți prof. univ. dr. Daniel Valer Breaz, rector al Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, împreună cu soția sa, conf. univ. dr. Nicoleta Marcela Breaz și purtătorul de cuvânt Diana Câmpan. De la Consiliul Județean Alba a fost Bâscă Ion, consilier cultural județean pe relații interculturale, Adam Romi, artist plastic, care a adus în dar Universității de Stat „B. P. Hașdeu” o placă comemorativă care va fi instalată pe fațada blocului 1 al Universității din Cahul, Străjan Ion vicepreședinte al Fundației „1 Decembrie 1918”, scriitorul Petru Făgăraș ș.a.

Din Iași, a fost prezentă Areta Moșu, de care s-a amintit, dar și alte personalități culturale ieșene.

Galațiul a fost reprezentat de profesorul universitar Virgil Țigănuș, care predă un curs și la universitatea de stat din Cahul, de istoricul Tudose Tatu, de scriitorul Petre Rău ș.a.

Cu acest prilej, aflat pentru prima oară în orașul Cahul, scriitorul Petre Rău a donat câteva din cărțile sale Bibliotecii Universității din localitate.

La rang de înaltă prețuire au fost ridicate cuvintele, de acum memorabile, ale lui George Călinescu, care spunea despre marele cărturar român: "Hașdeu a fost un geniu universal și se poate afirma că a izbutit aproape peste tot".

A consemnat **Petre Rău**

Grigore GRIGORE

Știam atât de multe despre mine
Măsura vie pentru timpul plat
Că doar pe roiba ce mi se cuvine
Credeam că sunt când zeu când împărat
Când zeu al viselor nepricepute
În care mă întemnițam tăcut
Când împărat al straielor de frunze
Gătindu-mă cu cele ce-au căzut

Știam atât de multe despre noi
De mine și de umbra mea solară
Că uneori acoperit de ploi
Mă fericeam c-aș fi cât să nu pară
Și ca prin lacrimile tale moi
Pluteam de dimineată până-n seară

Întâi și-ntâi de mine mi-era frică
De dimineată până dimineată
Și nimeni nu-mi spunea de unde ceață
Care numai căzând se și ridică
De unde lucrul cald care tânjește
În forma lui spre orizont departe
Și cum să fac purtând în piept o carte
Cu ea să-ncerc și saltul peste moarte

Întâi și-ntâi așa cum se cuvine
Să mă gândesc la flacăra din tine
Care-ncălzește laturile fine
Ale triunghiului care-i întors în mine
Își lasă vântul pe sub aripi line
Bătăi să-și treacă dinspre rău spre bine

Și-am întors pasărea cu zborul ei cu tot
Am întors pasărea cu povara aripilor ei
Am întors pasărea cu povara ghiarelor
În cioc
Am întors pasărea în cioc
Să-și amintească de nevoie de frică
Ziua în care a îndrăznit
Să creadă că aparține cerului
Și niciun foc
În niciun loc
Al pietrei sau al fierului
Nu-i va topi conturul

Și-am întors pasărea
Să vină furul
Acum când te privesc oglinďă
Cred că n-a prea avut lumină
Pentru sângele tău pentru
Contur

N-a prea avut limită
Pe care bănuind-o
Încercam să ți-o fur
n-a avut
nici aerul care părea
că plutește în focul care
arzând se stingea

atunci când mă priveam oglinda
pe mine de mine mă despărțea

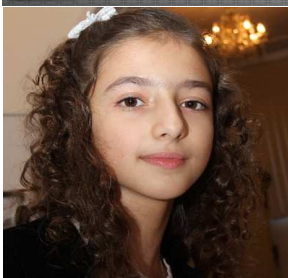
În sufletul meu se petrece un război cordial
Nu unul rece și nici unul banal
Adică doar din cuvinte meșteșugite
Mai puțin sfinte mai mult cu ispite
Mai puțin curate mai puțin calde
În care păcate plutind să se scalde
Au tot tânjit
În sufletul meu în adâncul lui
Fără sfârșit
Un Dumnezeu al nimănu
Pitit
Și-un vis al mamei cumplit
Se petrece în lume ceva nevăzut neștiut
Care n-are nici nume și nici trecut

Abia când am înțeles că între noi
Nimeni să-și facă culcuș
Nu mai poate
Nici raze de soare
Nici raze de ploi
Căci tocmai stăteam spate-n spate

Abia atunci
Abia atunci
Am înțeles că una-i măsura
Am înțeles că alta-i căldura
Că alta-i căldura
Care-mi îngheață gura
Și-mi coboară pleoapele
De sub care dezlănțuite
Apele
Apele

Data viitoare îi spuneam clipei -
Nu voi mai călători în timp
Alături de o femeie frumoasă
Pe care o cred prințesă
Nu-i voi mai săruta mâna unei zâne
Și nu-i voi mai zice tatăl nostru
Unui inger
Voi rămâne la casa mea la masa mea
Voi citi stelele mele
Și mă voi juca
Devenind zilnic tot mai copil
Cu luceafărul care îmi luminează
Pâinile
Subtil și tiptil
Despărțindu-mi în două
Măinile

Denisa LEPĂDATU

Noaptea

Noaptea se așază încet, peste tot orașul. Este timpul să merg la culcare, însă nu-mi este somn. Întunericul mă sperie câteodată, dar știu că trebuie să fiu curajoasă. Pășesc spre camera mea, mă așez în pat și îmi spun rugăciunea. Prin fereastră zăresc stelutele ce strălucesc și-mi zâmbesc, spunându-mi "Noapte bună!". Le spun și eu, în gând.

Noaptea observă însă că mi-e teamă și pătrunde încet în camera mea. Are chip de prințesă, cu părul negru și frumos, cu rochie lungă de catifea albastră și un zâmbet care mă face să mă simt tare bine. Îmi ia mânuța dreaptă în mâna ei, mă mângâie și mă învelește cu pelerina ei pufoasă. Se apleacă și-mi dă un pupic pe frunte, spunându-mi:

- Nu ai de ce să-ți faci griji! Eu nu fac rău nimănui... De fapt, eu vin aici pe pământ deoarece soarele obosește și el să stea atâtea ore sus pe cer. Acum se odihnește, se odihnește odată cu voi, oamenii. Măine dimineață îl vei vedea din nou sus pe cer!

- Dar mie îmi este frică de întuneric! Mereu mă gândesc să nu se întâmple ceva rău...

- Nu trebuie să te temi! Eu îi iubesc pe toți copiii! Voi nu știți câte vise frumoase vă trimit eu în fiecare noapte!...

- Dar într-o seară am visat urât! Și mi-a fost tare frică!

- Astea s-au întâmplat pentru că nu te-ai gândit la ceva frumos atunci când ai pus capul pe pernă. Imaginează-ți că se întâmplă cu tine numai lucruri minunate și frica nu mai poate să se strecoare în visele și gândurile tale.

- Așa voi face de azi înainte! Îți mulțumesc, Zână a Noptii, că ai trecut pe la mine!

- Să ai vise frumoase, fetiță scumpă! mai zise Noaptea și, după ce mă mângâie din nou, se îndreptă spre fereastră.

Deodată nu am mai văzut-o deloc. Dispăruse, pur și simplu. În urma ei a rămas doar întunericul, iar eu începusem să mă gândesc cum să mă împrietenesc cu el. Poate așa nu mă voi mai teme când îl voi simți prin preajmă! Mai întâi, înainte de culcare mă voi gândi la ceva frumos și atunci voi fi sigură că totul va fi bine.

Cum să iubim

Dacă privești în sufletul tău vei vedea că acolo se află iubirea ce așteaptă s-o arăți tuturor. De ce o ții ascunsă, ți-e frică să n-o pierzi? Nu și dacă o oferi oamenilor, ei o vor păstra ca pe cel mai prețios dar, în inimă. Vei vedea cum totul în jurul tău strălucește, pentru că zâmbetele, îmbrățișările și fericirea vor pluti ținându-se de mână și vor așeza în palmele voastre

mângâieri delicate de îngeri.

Într-o zi am privit cum fluturi jucăuși stăteau cu piciorușele lor firave pe geana unui toporaș violet. Vântul făcea tulpina să tremure, însă fluturașii încercau să-și țină echilibrul, bătând din aripile lor străvezii. Dintr-odată stropi cristalini de ploaie au început să alunece peste trupurile lor firave, iar ei, speriați, nu știau unde să se adăpostească. O floarea-soarelui le-a șoptit și i-a invitat să se adăpostească sub pălăriuța ei. Ei alergară iute și se ghemuiră unul lângă altul în locul acela ferit de ploaie. Întinzând brațele se încălziră, uscându-și aripioarele ce apucaseră să se ude. Ploaia nu dură mult... Imediat după aceea, bucuroși, fluturașii își luară din nou zborul spre înaltul cerului. Cred că uneori este bine să luăm aminte de la ei cum să iubim!

Dacă aș fi floare

De astăzi nu mai vreau să fiu copil. Îmi doresc să fiu o floare, o floare parfumată, cu petale catifelate. Vreau să simt adierea vântului, albinuțele și fluturașii care vor veni să mă privească. Soarele îmi va încălzi trupul meu fragil și mă va gădila cu razele sale. Ploaia mă va răcori și mă va ajuta să cresc mare. Voi sta în câmpul cu flori, iar tu vei ști unde să mă găsești.

Când vei veni, vreau să te așezi lângă mine! Îmi vei povesti tot ce știi tu, iar eu te voi asculta și te voi privi îndelung, cu mult drag.

Când va veni toamna, mă vei lua de aici, pentru că, altfel, trupul și petalele mele se vor usca. Mă vei pune într-o cutiuță și mă vei păstra într-un buzunar, ca să fiu mereu alături de tine.

Când te vei plictisi, mă vei pune acolo, undeva, pe un raft și vei uita de mine. Eu voi aștepta să-ți amintești din când în când că sunt pe aproape.

Vara următoare, în câmp, vor crește alte flori. Tu poți să alegi pe oricare dintre ele, să le povestești ce mi-ai povestit mie... dar eu voi ști sigur că am fost cea mai specială. Mereu te vei uita să vezi dacă mai sunt pe undeva!

Iubește-ți îngerul

Ascultă-mi pașii cum plutesc prin oceanul zâmbetelor cristaline! Vreau să mă ții de mână, să te învăț ce nu știi: că poți lua bucuria și o poți face ghem, că poți lua firul și să-l desfaci câte un pic în fiecare zi. Și încă ceva: la culcare încearcă să deslușești sunetele din jurul tău. Vei afla pași! Nu ai mei, ci ai îngerului care te veghează. Ai grijă să închizi ochii și să-l ascuți cum se roagă pentru tine! Și nu uita să-i mulțumești!

Dacă vrei, și tu poți fi înger! Spune-i tristeții tale, de câte ori o întâlnești, că oamenii n-au nevoie de ea! În final va înțelege, că oricum va obosi să alerge de colo colo. Și într-o bună zi se va duce să se odihnească în veșnicia ei. Și va fi bine!

Aurel M. BURICEA

vine vremea

se uită amintirile la mine
nimic din ce-am fost nu-i lumea reală
urcă în gânduri bolta ideală
îngheață timpul în straturi saline

priveag prin altă lume și nu mai știu
cum sa-l descopăr pe cel trudit de atunci
natura spune basme foștilor prunci
lumina divină se pierde-n pustiu

vine vremea sa-l plâng pe cel ce- am fost
sub alt univers gânduri de zăpadă
îmi caută trupul fără niciun rost

m-ai făcut Doamne un cuvânt călător
între două lumi cine să mai vadă
cum se-nchide viața c-un zăvor

culegător de spirit

cine mai vine la mine-n grădine
să culeagă roade de sub zăpezi
atât de ascunse-n gând că nu le vezi
roiesc spre noapte ca niște albine

ce primăvară le va-ncolți în cer
când forța naturii iar seva frânge
de-aud nimicul lumii cum mă plânge
cu glasul bisericii din cor de ger

din Cuvânt voi face mâine alt mormânt
și-n fiecare vers va fi gândul meu
care mi-a ursit din viață legământ

să vă iubesc de dincolo de moarte
așa cum m-a zămislit chiar Dumnezeu
să trăim în veci litera din carte

sfânta zidire

în fiecare atom doarme un om
îl mai poți trezi c-un pățimaș sărut
chiar dacă l-a-nceput pofta la durut
cum din orice fructă v-a crește alt pom

nu poate ieși din timp nicio faptă
cineva a dedus cu precizie
facerea lumii printr-o incizie
pentru trecerea dincolo e aptă

se vor găsi savanți să spună povești
în acest univers fără de sfârșit
în toată lucrarea doar Tu Doamne ești

Te simt cum vibrezi în orice ființă
prin sfânta zidire ești desăvârșit
ca un ou mă-nchid în a Ta credință

moștenire

secunda nu-i decât un bocet sublim
și natura o lacrimă divină
cine durerea n-a plâns nu-i de vină
n-avem nicio putere ca să-l hulim

din lumina vieții trăim doar clipa
toată lumea se pierde într-un cuvânt
acest univers ne-a dat mare avânt
și n-am cules din cer decât risipa

de-a fi câteva litere pe-o piatră
nimic nu rămâne din ce ne-am dorit
toate speranțele de mult au orbit

s-au întors să cultive altă vatră
de fructe interzise n-avem parte
decât de-un nume adunat pe-o carte

stingerea

plânge-n mine noaptea cu dor de moarte
inima se stinge de-atâta jale
nu-i mai poate spiritul-mi să-i stea-n cale
vremea și-a pierdut și ultima parte

între lumea vie și lumea de-apoi
vine visul sacru să mă devore
rămâne doar cuvântul să m-adore
când privirea vie v-a privi-napoi

cine oprește această cădere
ce lumină sfântă poate vindeca
a trăi în cuget nu am putere

plânge pentru mine ziua de mâine
în sonet iubito te poți apleca
versul meu să-ți fie lacrimi și pâine

starea de plutire

trec prin lume ca lebăda prin apă
nimic nu se hrănește cu gândul meu
vremea vorbește limba unui ateu
în spirit taina sfântă adânc sapă

mi-am făcut o credință din natură
în orice ființă-i fapta divină
pentru necugete n-am nicio vină
numai în mine nu găsesc măsură

să mai integrez spirite paralele
două lumi născute din același gând
în care doar timpul se-aude plângând

când moartea ne urcă peste nivele
unde natura poate pierde masa
așa cum părinții și-au lăsat casa

(din volumul de sonete *Crucea din muguri*)

Patricia LIDIA

Iubite, taci!

Luna noastră
stă prinsă între stânci
și cete de îngeri
câte 40 de pahare
de sânge închină
și o îneacă
în amarul lor,
iar noi
ne adunăm săruturile
din adâncurile lui Poseidon
și asta este
luna noastră de miere
târzie.

Supernovă

stelele pe cer
astă seară
mor –
prea crunt
ne trece
timpul...

Lipsuri...

nu sunt nici apă,
nici aer,
nici pământ –

în lipsa ta,
lipsesc și florile,
și visele,
și sorii
din sufletul meu –

în lipsa ta
îmi lipsesc
amintirile...

Ore bune

sunt deja ore bune
de când zburăm
pe deasupra oceanului...

sunt ore bune
de când ne lingem
resemnați
aripile...

încep să cred
că nu vom ajunge niciodată
să prindem
vaporul de noapte...

sunt ore bune
de când ne autocompătimim
că aripile ne sângerează
pe la fiecare
întretăiere de nori
și parcă deja ducem mai bine
iluzia
zilei de mâine...

Albert Camus

Îți amintești
când eram tineri
și ne dezbrăcam din priviri,
și îmi spuneai că ai un nou prieten,
Camus sau așa ceva,
care te-a învățat să te bucuri de viață,
că *toamna este a doua primăvară*,
când fiecare frunză este o floare.

Și îți spuneam că e deștept,
trebuia să fie și foarte chipeș,
dacă avea atâta frumusețe în suflet,
și mi-ai arătat pe cer
cum cad stelele
și nu știam dacă plânge Dumnezeu
sau doar plouă...

Și tot el te-a convins că
trebuie să iubim
ceea ce nu putem să înțelegem,
căci crede și nu cerceta
e desolit
și plictisitor
și...
și nu mai contează,
continuările nu sunt
niciodată
ca originalul...

Da, prietenul ăsta deștept al tău,
Albert sau Camus sau cum i-ai zis,
avea mare dreptate,
ceea ce contează
nu este ceea ce se spune,
ci ceea ce nu trebuie spus...

Bătrânețe

timpul
și-a spus cuvântul –
între sufletele noastre
tânăr
a rămas
doar
vântul...

Cutia Pandorei

te-am întrebat –
noaptea
îngerii zboară
spre cer
cu flori
în păr?

pe tâmpla ta
am citit
un gând
fugar –

sunt doar speranțe
ce nu pier...

atinge-mi cerul inimii,
doar împreună
putem fereca raiul
în cutia timpului...

Împreună

mi-am scuturat umerii
de îngeri
și am ales –
timpul meu
cu timpul tău,
parte din eternitate
împreună
vor străbate...

Decădere

în umbra pasului tău
pretins apăsător
a răsărit
și crescut
un copac –

trunchiul ți-am sărutat,
și aripile mi-au căzut –

și îngerii pot iubi...

Clipa de tăcere

stropi de gânduri
îmi coboară peste pleoape,
timpul meu
e incomplet
fără tine...

e în zadar,
e prea târziu,
banca noastră solitară
a rămas
sub aceleași flori de tei.

Ploi de gânduri
îmi cuprind
ultimul zbor
către trecut...

iar clipa de tăcere
ce mai apoi
ne cuprinde
mi-o doresc,
să simt
că aripi prindem
și putem zbura!

Sclavagism

cu toții suntem sclavii cuiva –
eu, al trecutului,
tu, al zilei de mâine –
doar că speranța
ne împiedică
să vedem
asta.

Ruletă rusească

paharele stau întinse în cerc,
când Dumnezeu bate ora exactă
morții mai beau un pahar
de ziua de mâine,
combinație de votcă, sangria și sânge,
unul se ridică în picioare,
își primește destinul
și pleacă...

karma
e ceva
de care auzi
numai în filme...

și jocul
se reia...

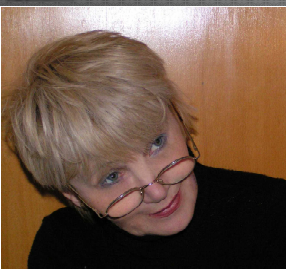
Tempus

prețios e timpul
ce trece
fără noi!

în brațele norilor
ne dormim
somnul
îngerilor...
dar visul
a risipit norii și,
ca să nu cad,
soarele m-a prins
cu razele lui...

de azi suntem –
suspendați în timp –
parte
dintr-un înger incomplet...
un singur trup...
și câte o aripă
deschisă
în zbor...

Melania CUC

**Cultura Tradițională Imaterială Românească din
Bistrița Năsăud, volumul I, cu subtitlul de referință
RITURILE DE TRECERE,
actul nostru secret de identitate europeană**

Cartea semnată de Vasile V. Filip și Menuț Maximinian, a apărut recent la Editura EIKON din Cluj Napoca. Este un regal editorial, fiind un eșantion de frumusețe spirituală rurală cu valențe din sfera artei culte și a literaturii de bună calitate. Beneficiind de o grafică rafinată, de bun gust care este în simetrie perfectă cu conținutul celor aproape 500 de pagini, însoțită și de un CD cu imagini și piese muzicale, care o îmbogățește în informație, lucrarea este modernă, surprinde și te îndeamnă la o clipă de reflecție. Ca într-o rugăciune.

Am citit, de-a lungul vremii destule cărți de etnografie și folclor, unele chiar volume impresionate prin transcendența pe care o făceau cu lumea care a fost și cea care este, dar, recunosc că, nici una dintre aceste lecturi nu a avut darul de a mă emoționa precum cartea de față. Este ca o oglindă în care fiecare dintre noi, viețuitorii acestei zone mirifice, ne regăsim ca într-un act de stare civilă.

Faptele decupate din amintirea bătrânilor din satul contemporan, obiceiurile care leagă ca un fir de argint etapele și vârstele Omului, de la leagăn până la groapă, sunt detalii vii ale unui monument editorial de valoare, sigur, europeană.

Noi, generațiile care încă mai avem o legătură prin rudele în viață, sau prin crucile din țințirime, cu ceea ce a mai rămas autentic din tradiția de odinioară, sătească.

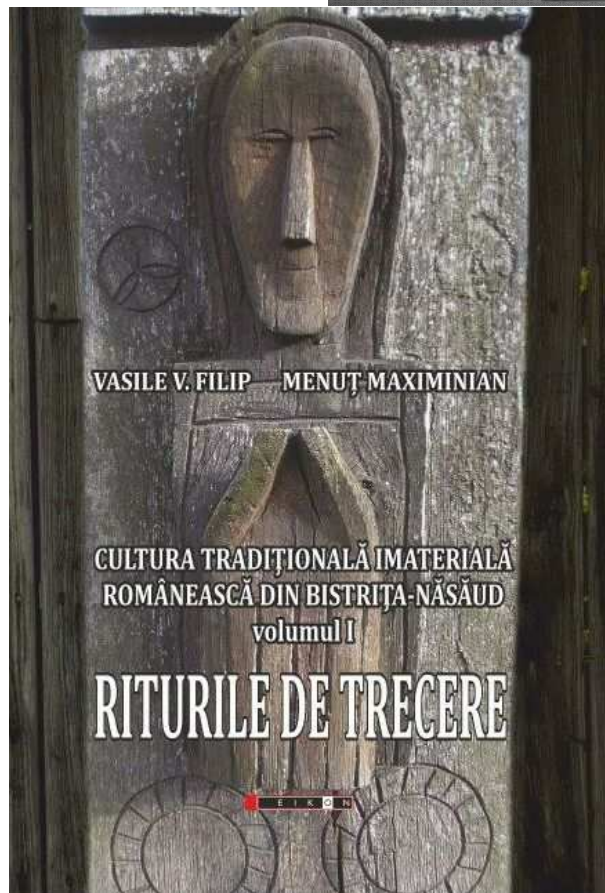
Etnologii Vasile V. Filip și Menuț Maximinian au executat un exercițiu de restituire a unor valori colosale și care, nedescoperite la timp, ar fi riscat să se piardă.

Profesioniști și mănuitori de condei de mare clasă, autorii nu s-au rezumat să compileze teze și teorii, să mixeze imagini și momente pe care le-ar fi putut găsi, poate, și în arhive și biblioteci. Au colindat satele din județ, au zăbovit în casele ultimilor țărani autentici (zic : țărani! pentru că de, în curând îi vom numi: fermieri).

Cu discerământ și vocație de căutători de comori care nu fac referință la aur sau nestemate, comori mult mai prețioase pentru noi, cei doi ne-au mai dat un motiv să fim mândri ca suntem români.

Vasile V. Filip și Menuț Maximinian ne-au arătat că există o libertate spirituală, ne-au reamintit că aveam rădăcini, că avem un rol al nostru pe acest pământ. Științific lucrat, cu argument bibliografic bine selectat și așezat în oglindă cu realitatea palpabilă a satului actual, sau a celui doar din amintiri, autorii au pornit travaliul facerii cărții de la punctul Zero, din secunda în care ne întrebăm cu toții : De unde vin copiii?

Ca veritabili antropologi, etnologi de profesie, au atins

mai toate etapele care leagă viața de moarte. Au prins și subiecte tabu, dar și altele în care vizualul și rolul colectiv sunt decisive pentru o civilizație așezată, agrară, cum a fost a noastră.

Satul care demult a suit la Cer, generațiile de moși și strămoși sunt evocate pertinent, prin stilul pregnant științific al logosului.

Nimic nu este de prisos în pagina scrisă și nici în paginile care sunt îmbogățite cu fotografiile de demult. Chipuri de țărani trecuți de acum în stele, ne privesc și da, noi îi recunoaștem că ei sunt cei care ne-au păstrat curat acest loc. Frumos este și discursul autorilor, meșteșugit și chiar cu strop de miere poetică uneori. În talgerul celălalt au păstrat măsura lucrării bine făcute, au respectat tehnica impusă științific și datorită forței constructive pe ansamblu, cartea acesta este un Document. Va trebui să-și găsească un loc al său în marile biblioteci din Europa.

Într-o lume sufocată de frivolități de tot felul când personalități notorii mai scriu și lucrări făcând "copy-paste" - iată că doi bistrițeni cu har de la Dumnezeu și foarte harnici, profesioniști în materie, au trudit sisific și ne demonstrează că sunt autentici.

Felicitări autorilor și așteptăm ca cei în măsură, să facă diligențele necesare pentru ca această carte esențială pentru cercetarea culturii imateriale din județul nostru, să ajungă acolo unde îi este locul.

Iuliu Marius MORARIU

Povara

Grăbită, prin crevasă calea-ți
Croiești spre prea domoale zări,
Și-ardentă ți-e înverșunarea
S-ajungi aieva-n depărtări.

Și umbră-ți dă sfătosul codru,
Iar soarele-i amic blajin,
Doar rar, când zarea-și face moftul,
Îți tulbură drumeagul lin.

Și-așa-ți asumi cu resemnare
Povara-n gălgâit foșnind
Și-ți porți, peste hotarul mare,
Povestea-n susur de alint.

Apa rodirii

Prin stropi curați și-arată cerul,
Bonom, milostivirea lui,
Și-adapă lutul sec, stingherul,
Și-i dă podoabă rodului.

Iar Tu, prin picuri de sfințire,
În suflet rece presărați,
Mi-aduci și har și liniștire,
Și-mi mângâi ochii timorați,

Ce de-a păcatului corvoadă,
Umplut-au cristalinul lor,
Și rău, minciună și tagadă,
I-au dat nutrețul carnivor,

Dar azi, când infuzați de pace,
Și în iertarea Ta scăldați,
Privesc stricata carapace,
De remușcări sunt inundați,

Și-a lacrimilor mari zăgazuri,
Le sparg c-un gălgâit sărat,
Ce-și plimbă albia pe-obrazuri,
Și se prelinge neîncetat,

Iar zarea lor aureolată
Luciri sublime-mprăștie-n jur,
Din inima ce-nviorată
Spălat-a gene de azur.

Monolog intrinsec

Din inimă-mi curg lacrimi
Dar ochii mi-au secăt,
Împovărați de patimi
Și-n clocot de păcat,

Și-aș vrea să-ți las sub cruce
În dar povara lor
Și-n loc, povara-Ți dulce,
Să-mi dai cu har și spor.

Dar teamă mi-e că jalea-i
Și-amarul Ți-e prea greu
Și-Ți voi deci revărsarea
Să-mi duc amarul eu.

Cosmogonicum

Întuneric beznă,
Dar să vezi minunea,
Mă trezii cu codrul
Străjuind genunea.

Și din trupul apei,
Se născu domol,
Printre valuri ude,
Lutul reavăn, gol.

Iar din zarea ternă
Îndată zămisli,
o lucire-eternă
Strajă-ntre stihii.

Plin de bucurie,
Cu zel înfocat,
Din bolta zglobie
Viață-am revărsat.

desen de Elena-Liliana Fluture

Tănase CARAȘCA

CINE A SCRIS MIORIȚA?

În viața fiecărui om sunt clipe când, făcând un anumit lucru timp îndelungat, ca să se revigoreze și să continue cu succes, încearcă o diversiune prin care să-și împrăspăteze forțele, să-și reîncarce bateriile și să treacă din nou la atac. Eu, care nu fac excepție de la regula general valabilă, într-una din zilele trecute, exasperat fiind de consumul de timp „dăruit” transcrierii pe calculator a unor interminabile și monotone texte aparținând unui coleg de breaslă care nu mai are cum să „aplice” activității pe calculator aceasta presupunând eforturi ce nu-și mai au rostul la o anumită vârstă, am abandonat pentru scurt timp ceea ce făceam și ca să mă mai dezmoțesc, m-am lungit în pat și am început să butonez telecomanda televizorului. Pe un anume post (nu facem reclamă!), unde, cotidian un tânăr prezentator palavragiu, obraznic și cu mult tupeu, are invitați de toate neamurile și mai, mai, dar și mai... ceva mi-a atras atenția... De această dată prezentatorul avea invitată „o mare vedetă” românească, o Andree din acelea care arată bine aproape tot ce are, dar când deschide gura și încearcă să arate și cât de deșteaptă e, te crucești de micimea organului aflat la mansarda trupului ei ce-i drept, în rest dotat. Nu am prins discuția dintre cei doi de la început, dar din momentul în care am intrat pe postul respectiv, am înțeles că puseseră un fel de rămășag care consta într-un test de cultură generală iar acest pariu se finaliza cu o pedeapsă ce urma să fie generată de rezultat: Dacă Andreea (să mă ierte toate Andreele, unele sunt chiar fete sclipitoare și la mansarda de care vorbeam mai sus), răspundea la 10 întrebări de cultură generală (simple), prezentatorul trebuia să cânte, dacă nu, ea, vedeta, VIP-a, să facă un dans la bară. Întrebările... foarte ușoare, într-adevăr de cultură generală, cel mult gimnazială, dar, gândind la volumul de cunoștințe acumulat acolo în globul mansardei de vedetele care șterg pe interiorul televizoarelor noastre ecranele 24 de ore din 24, am rămas surprins la primele 8 răspunsuri! Să știi tu Andreea cine a scris „Moara cu noroc”, „Ion”, „Moromeții”, să știi tu că domnul Goe a fost dus la Paris, să știi că marea unire a avut loc la 1 Decembrie 1918, chiar și organele reproducătoare ale femeii, e adevărat, cu un pic de ajutor din partea masculului prezentator...! Oooooo!!!! Începusem să-mi fac reproșuri că am judecat-o greșit pe sărmana fată și să cred că... chiar (cacofonie intenționată) e vedetă, când, cu un zâmbet ștregăresc (știa el ce știa), guralivul prezentator i-a adresat o întrebare de mare încărcătură intelectuală și de o complexitate de cel puțin doctorand în științe filologice sau etnografice, care suna ciudat, astfel:

- Cine a scris balada populară „Miorița”?
Vedeta Andreea a „belit” ochii, i-a rotit până nu i s-au mai văzut pupilele pe globul ocular și-a țuguiat buzele siliconate, le-a plimbat stânga-dreapta într-o strâmbătură profundă, apoi a slobozit răspunsul cu un dram de nesiguranță:

- Maria Cârnelci...?

- Îți dau variante... a continuat prezentatorul (cărui a să-i spun de-acum înainte Cătălin, ca să nu ne lungim).

- Păi dacă ai și variante... i-a luat vorba din gură vedeta. Trebuia să-mi spui că ai și varian-teeeeeeeee! M-ai lăsat să risc... Dacă-mi dădeai variantele ajutătoare de la început, sigur, nu aveam cum să greșesc (râs zgomotos!)

- Maria Cârnelci, Laura Lavric, Matilda Pascal-Cojocărița sau Sofia Vicoveanca, și-a prezentat Cătălin cu seriozitate variantele.

- Maria Cârnelci, doar am spus din prima! ne-a lămurit sigură Andreea tresărind într-o reacție de învingătoare.

- Maria Cârnelci???!!! a întrebat mirat Cătălin, încruntându-și sprâncenele a mirare și dezacord.

- Nu e ea? Nu ea a scris-o? s-a fâstăcit un moment vedeta, dar și-a revenit iute așezându-se pe poziția cea mai de sus, pe un fel de bancă școlară așezată în platou, aruncându-și piciorul stâng peste cel drept și așezându-și-le într-un fel de X, nu înainte să ne arate culoarea neagră a chiloșeilor ce întâmplător îi purta.

- Nu e ea! Andreea, fii atentă la întrebare, a mai încercat Cătălin să lămurească situația. Cine a scris balada, ba-la-da po-pu-la-ră Miorița!? Cătălin știa el ce știa, de aceea a accentuat și a despărțit subiectul în silabe, că e el guraliv, vorbește repede și ca să nu provoace confuzii dintr-un motiv mult prea simplu...

- Atunci... Matilda Cojocărița, sigur e ea! Ea a scris-o! a încercat Andreea să ne convingă, fiind aproape sigură pe ea.

- Ești sigură că Matilda Pascal-Cojocărița a scris balada populară Miorița? a mai încercat Cătălin să dreagă busuiocul. De ce crezi asta?

- Pentru că are un nume mai exotic așa..., a răspuns VIP-esa senin, făcând un semn vălurit cu mâna.

- Dar de ce n-ar fi autorul mai mulți, adică...

- Toate patru? Toate patru au scris-o? s-a mirat Andreea surprinsă că nu i-a trecut prin cap o asemenea posibilitate. M-am gândit că a scris-o doar una... dar acum m-am luminat.

- Nuuuuu!... mai mulți, a insistat Cătălin, de aceea este populară!

- Aaaaa!!! s-a lămurit în sfârșit vedeta, am înțeles... au scris-o toate patru, adică Maria Cârnelci, Mat...

- Nuuuuuuu, a sărit Cătălin în sus dându-și o palmă zdravănă peste frunte, este o baladă populară, deci nu are autor!

- Nu înțeleg! Dacă n-are autor... atunci cine a scris-o? s-a mirat Andreea parcă trezită dintr-un somn adânc.

(continuare în pag. 25)

- Poporul! a strigat Cătălin fără a mai nădăjdui că va ajunge la capătul firului pe care îl tot răsucea de atâta timp.

- Poporul, poporul, dar cine-i autorul, că eu tot nu înțeleg, s-a dezvinovățit invitata care părea atât de sigură pe ea...

- Poporul, este o baladă populară care a circulat pe cale orală, deci nu are autor!

- Și totuși, în cazul acesta, cine a scris balada asta populară până să circule ea pe cale orală așa cum spui tu?

- Andreea, am să te lămuresc mai târziu, acum va trebui să faci un dans la bară pentru că ai pierdut pariul, a încheiat Cătălin cu o satisfacție mascată.

Nu am mai privit-o pe Andreea, desfășurându-și trupul pe bara improvizată în platoul respectivei televiziuni, am simțit un rău de la stomac, mi s-a făcut greață și m-am repezit iute la baie...

La baie, după ce am tras apa, mi s-a limpezit și mie mintea. Răspunsurilor corecte și prompte de la ceilalte opt întrebări, le-am găsit explicația simplă: ori au fost pregătite din timp, ori erau citite pe prompter așa cum se obișnuiește azi pe la toate televiziunile. Ultimele două întrebări au fost surpriza ce trebuia să furnizeze ineditul care de altfel a reușit de minune întrecând orice așteptare. Nu a mai fost nevoie de a x-a întrebare. No comment!

În timpul „aplicării” celei de-a noua întrebări, în minte mi-a revenit o întâmplare tare nostimă pe care mi-a povestit-o un prieten de-al meu (plecat dintre noi de mult, Dumnezeu să-l odihnească) profesor de Limba și literatura română la liceul unui orașel din județul nostru prin anii '70 ai secolului trecut.

În acei ani, singurul și atotputernicul partid ce guverna țara, cel al comunistilor, constatând că în rândurile sale existau mulți membri ce dețineau funcții de conducere dar nu aveau studiile corespunzătoare, nici măcar pe cele generale (gimnaziale de azi), au creat un sistem de învățământ intensiv la care aceștia, ca să-și păstreze funcțiile, au fost obligați să participe. Acest sistem era de fapt o formalitate care urmărea creșterea nivelului țării noastre statistic vorbind, în ceea ce însemna plasarea pe cote superioare în statisticile internaționale, a nivelului de pregătirea școlară a cetățenilor săi și implicit a membrilor de partid. În acest sens, se organizau pentru un an de învățământ gimnazial, o săptămână de pregătire intensivă la toate obiectele, după care urma examenul de absolvire al clasei respective. După un timp urma o altă perioadă de pregătire intensivă și tot așa, până se trecea cetățeanul-școlar că este posesorul unui certificat ce atesta absolvirea a 8 clase generale și atunci ocuparea postului de șef de brigadă la tractoare, era justificată.

Prietenul meu profesorul, avea un vecin care fiind un bun gospodar, a fost remarcat și în consecință promovat ca șef de secție mecanică într-un sector al unui S.M.A. (Stațiune de Mecanizare a Agriculturii), fiind bine-înțeles și membru de partid. Acest cetățean, să-i zicem Stelică, fiind după cum am spus un om de treabă s-a dovedit a fi și un foarte bun vecin și așa cu o vorbă bună, cu o glumă, cu un pahar (că le plăcea la amândoi), cei doi s-au împrietenit, au început să glumească, să-și facă farse, trecând bariera diferenței de clase (sociale dar și de

studii), că doar peste asta se putea trece cu ușurință, într-un cuvânt... Își permiteau multe și mărunte și toate acestea ca să creeze o atmosferă destinsă, din care să profite amândoi. Ba, uneori își mai trăgeau și câte o glumă porcoasă pe seama căreia să se distreze, că de... viața e scurtă și amară, de ce să n-o îndulcim noi!?. Erau la ordinea zilei păcăleli tip „Țociu și Palade”, dacă unul reușea să-l determine pe-al doilea să pronunțe un nume de oraș cum ar fi Pitești, Ploiești, București, celălalt să-i dea replica prea bine cunoscută... „să trăiești”, în termeni ceva mai... populari.

Așa s-a făcut că, vecinul profesorului a ajuns elev probabil prin clasa a V-a generală și rânduielele s-au derulat de așa manieră, că la examenul de absolvire a acelei înalte clase, s-au trezit față-n față cei doi vecini, în calitatea ce-o aveau, de profesor și respectiv elev, forțat de partid să-și încununeze diadema studiilor ce le poseda, acelea de patru clase primare, cu încă patru generale. Ajuns deci la examenul de limba română, elevul a fost invitat de profesorul care sigur ca în situația dată nu mai putea afișa nimic din comportamentul de vecin, a tras un bilet, l-a desfăcut, apoi la îndoit în două și a început să-l frece pe cele două fețe interioare între degete.

- Stelică, i s-a adresat profesorul ca unui elev obișnuit, dar cu oarecare curiozitate, ce ți-a căzut?

Stelică, a făcut doi pași înspre catedră, a desfăcut biletul și i l-a arătat profesorului spunând doar atât:

- Ion Creangă.

Profesorul și-a reglat cu arătătorul drept ochelarii pe nas, s-a concentrat înspre bilet și a citit întregul conținut:

- Da..., Pupăza din tei, de Ion Creangă, apoi în șoaptă, cu multă discreție, știi?

Stelică a făcut o grimasă, a ridicat din umeri ușor pentru ca gestul lui să nu fie observat de ceilalți colegi-elevi ce deja erau în bănci și se concentrau asupra subiectelor.

- Du-te și tu în bancă și gândește-te, nu se poate să nu știi, subiectul este ușor... Amintiri din copilărie, a mai insistat profesorul încercând să-i însufle curaj.

A început examenul... Cu greu, mai târâș, mai grăpiș, ce să-i faci? Toate la timpul lor, iar acum, profesorii erau mai mult decât îngăduitori așa că nu existau... rebuturi. A răspuns unul, a răspuns altul... Stelică nimic, sta nemișcat în bancă fără nici un cuvânt, nici o mișcare care să trădeze ceva... Rămas printre ultimii, elevul-vecin-prieten, nu a mai putut amâna deznodământul, s-a ridicat în picioare, a ocupat locul examenatului și l-a privit direct în ochi pe profesor, ca un elev sigur pe el, conștient că se află într-un examen serios.

- Ia să vedem noi tov' Stelică, ce subiect ți-a căzut?

Stelică a ridicat din umeri fără să scoată nici un cuvânt. Contrariat, profesorul și-a privit elevul, s-a uitat în stânga, apoi în dreapta, și-a rotit privirile prin sala de clasă, dându-i de înțeles prietenului său că oricum, problema examenului e doar între ei doi, să-l

(continuare în pag. 26)

facă pe acesta mai...dezinvolt, să-i insuflă curaj, bănuind că datorită emoțiilor omul pur și simplu s-a blocat. Cu voce prietenească i-a cerut lui Stelică biletul, l-a fixat apoi, privindu-l drept în ochi și i-a spus:

- Din ceea ce scrie aici, înțeleg că ție, măi Stelică, ți-a căzut subiectul „Pupăza din tei”. Ia să vedem, cine a scris „Pupăza din tei”?

- Ion Creangă, a răspuns Stelică simplu și fără inflexiuni de nesigurantă.

- Foarte bine, vezi că știi? I-a încurajat profesorul văzând că luat mai cu mărunțelul, elevul își dă drumul. Deci, a continuat profesorul, ție ți-a căzut „Pupăza din tei” de Ion Creanga... da?

- Da, a răspuns din nou corect elevul.

- Foarte bine, Stelică, vezi că știi? Ia să vedem noi, unde și-a făcut pupăza asta a lui Creangă, cui?

Stelică a rămas câteva clipe pe gânduri, a mișcat de câteva ori din cap ca și cum nu ar fi fost chiar convins de ceea ce urma să spună, apoi a pronunțat hotărât:

- Într-un... salcâm!

Profesorul a făcut ochii mari, a gândit în sine sa „măi, ce dracu, parcă nu-i așa chiar așa de tâmpit”, apoi, ca să lămurească problema a reluat:

- Stelică, ție ți-a căzut la examenul de limba și literatura română, „Pupăza din tei”...

- De Ion Creangă, a continuat Stelică hotărât.

- Da, de Ion Creangă, deci repet, Stelică, ți-a căzut „Pupăza din tei”! Ei, spune-mi, te rog, unde și-a făcut pupăza din tei cui?

- Păi dacă nu și-a făcut-o într-un salcâm, atunci precis și l-a făcut într-o salcie.

- Du-te, mă, dracului cu pupăza ta cu tot că m-ai înnebunit, a răbufnit profesorul exasperat de prostia elevului! Leși afară și lasă-mă-n pace! Ai știut cine a scris pupăza asta din tei așa că-ți pun nota cinci. Am vrut să-ți dau mai mult dar nu m-ai lăsat! Să nu știi tu unde și-a făcut pupăza lui Creangă cui?... Hm... La revedere! Și printre dinți, să nu fie auzit de cei doi elevi care mai erau în sala: Du-te-n pupăza măti!, accentuând printre dinți i-ul ca o descărcare.

Elevul Stelică a ieșit hotărât din sală, în scurt timp profesorul și-a terminat examenul și-a strâns hârțoașele și... fiecare cu ale lui. După ce și-a încheiat socotelile cu școala pe acea zi, scăpat de griji, profesorul în drumul lui spre casă, cum obișnuia, a intrat în cârciuma din centrul orașului să-și facă poftă de mâncare cu „una mică”. Intrând pe ușă, pe cine vede la bar savurând un coniac, pe Stelică bunul lui prieten/vecin, fost într-a cincea, acum promovât într-a șasea, dar deja în vacanță de studii, cel ce scăpase ceva mai înainte de a treia postură, aceea de elev. Cum l-a zărit, chiar și așa difuz prin fumul gros de țigară, profesorului i-au revenit în minte toate nemulțumirile din ziua aceea și multe din alte zile, s-a repezit drept spre prietenul său și supărat i-a săsăit printre dinți:

- Mă, nu te-am crezut atât de idiot! Cum mă, să nu știi tu unde și-a făcut pupăza cui?

Stelică a pus mâna pe pahar, l-a ridicat spre bec privind la profesor prin lichidul arămiu, a mișcat paharul în cercuri scurte, a sorbit o gură, a înghițit-o, apoi l-a fixat din nou pe profesor:

(continuare în pag. 37)

Maria IEVA

Între șoapte esențiale

Denisei Lepădatu

cu tălpile adormite pe doilul înserării
am privit timpul pășind peste mine
ca un surâs răsucit între două anotimpuri
ca un sâmbure ce încolțește sub lacrima inimii
ghemuit între poveștile triste
printre șoapte de catifea
ascultând cântecul degetelor
tăcerea cuvintelor nespuse -vânturate șoapte de vânt
în universul cu puzzle unde îngerii de porțelan
au pus înțelepciunea lângă iubire
și au presărat peste diminețile
crescute în mine vise împare
o invitație la un bal mascat
muzica treptelor amorțite
într-un vârtej de suflete înrămate în petale de flori
fiorii albaștri tiviți cu cheia sol
sub cerul presat între două inimi
straturi de cuvinte neîncolțite încă
îngeri la poarta edenului
întrebări inutile la intersecția dintre ani
picături de dor nemilos
flori de iad
fericirea ca un castel de piatră
croit din strigățul neclar al emoțiilor ce plâng
la poarta vieții
aripi răzlețe
vise cântate pe flori de suflet
îndepărtate gânduri - clipe destin
miez de viață - mângâieri de fluturi
grija zilei de mâine sprijinită cu palmele de cer
pe iluzia unei șoapte indescifrabile
semne în umbra cântecului tău
aburinde flăcări - o herghelie de cai
emoții prăfuite - felii de tristețe
infinitul sau perfecțiunea
poeme oglindite în sunetul chemării
copil cu ochi de litere
respir gânduri de furtună
strâng lumini tăcute
din curbura ideii
în buzunare de suflet
întrebări împărțite la doi
virgule rostogolite
în copilăria de dincolo de rădăcini răstignite
flori de gheață
unicorni speriați
râsul primăverii peste florile tăcerii
în oglinda nepăsării
unde lacrima nașterii mușcă înfometată
bucuria desprinsă din trupul cuvintelor
priviri înnodate
poezi uitați
copil demn de poveste

(cu prilejul lansării cărții Denisei Lepădatu, „Șoapte esențiale”)

CĂȘTIGĂTORII
Concursului de poezie
„TINERI POEȚI” – Tulcea 2012

Premiul I

Adelina BUTNARU (student)

Giroscop

când o să avem părul alb ca tații noștri vom înțelege
 toate legile fizicii
 atunci toate rotirile corpurilor rotitoare se vor întrerupe
 să creșteți și voi copii și o să vedeți
 giroscopurile astea bune sunt greu de controlat

când o să pricepem toate legile naturii ridurile vor fi fost
 adânci și pline de praf
 dar nici asta nu va mai fi contat pline de ele însele
 amintirile sunt întotdeauna mai
 frumoase pe fețele oamenilor impregnate ca un tatuaj
 sub piele
 acolo între creste se ascunde cel mai fin nisip
 toate dungile astea modulate nu știi de unde vin, încotro
 se îndreaptă

pentru că poți să confunzi o pubelă cu-n om -
 chiar tu eu noi suntem uneori
 din cauza culorilor, sau a timpului, cu hainele rupte și
 bucăți lipsă
 mergem cu ele așa oricât de sângerânde ar fi rănilor
 pasul e cadentat și-n fiecare drum rătăcește spre
 înainteînăpoi
 până când rămâne doar o pată
 până când vei rămâne doar un punct infinitezimal pe
 linia orizontului
 vei schimba mai multe haine: a ta cu a vecinului, a ta cu
 a copilului tău, cu a nebunului, cu a bolnavului, cu a
 profesorului,
 cu a celui care lovește sau mângâie, cu a celui ce se
 întreabă
 cu a Atotcunoscătorului când?

Premiul II

Anca NIȘIFOR (student)

Închide-mi ochii

Privirea ta de clipe
 undeva-i rămasă-n depărtare,
 Iar inima-mi zvâcnește
 prea timid...
 De vină-s eu,
 că nu știu să te strig.

E vuiet în pereții mei
 de suflete fugare,
 Ori drumul mi-a fost scris
 cu păsări călătoare?
 Nu știu care ți-e zestrea,
 poate-nstrăinarea,
 Că ai plecat cu tot cu aerul,
 cu pietrele, cu marea.

Ai îmbrățișat un țarm
 fără de lume
 Și mi-am făcut un singur far,
 fără de nume.
 Ți-am frânt o aripă,
 și simt un nod în gât;
 Mă rog să nu visezi
 iernile ce vor veni urât.

Ascultă, mi-e ultimul
 șoptit de seară
 Și nu-i cuvânt mai clandestin
 de fiecare vară;
 Oprește-mi ruga
 pe rândurile timpurii,
 Închide-mi ochii,
 eu știu că nu mai vii...

Premiul III

Victor PETCU (actor)

La Grota cu Mancare

Alienați, berbeci cu fruntea dezgolită
 Și hămesiți de'atâta spaimă și teroare
 Se-nțeapă reciproc în carnea obosită
 Călcând mereu pe trupuri de mioare.

Acum sunt grei , cu coarnele lăsate
 De frământări și de ranchiună's plini .
 Betegi și cu copitele crăpate
 Pentru o viață cu miros de crini.

Într-un desiș de coarne ascuțite
 Se-aud cântări și rugi pentru iertare ,
 Sunt viețile încornorațiilor sortite
 Într-un meniu la grota cu mâncare .

Mențiune

Ana-Andreea TOMOUANU (elev)

Chemare

O stâncă rece în valuri zdrobită
 Și stele ce răsar pe bolta de foc.
 Un trup dezgolit, părăsit de noroc,
 Gândind cu durere la ființa iubită.

Cu ochii închiși și genele ude,
 Pe-obraji îi alunecă lacrimi fierbinți,
 Chinuit de-apăsătoare remușcări flămânde:
 "Pe cine-o să mai mângâi, pe cine mai alinți?"

Deodată...umbra rece îi pălește
 Și pare că trupul se preface în spumă,
 Iar valul mănios parcă mai tare lovește
 Și-ncepe a plânge marea-ntr-o furtună.

Și lasă-n urma lui, nefericitul,
 Un soare fără cer, o ploaie fără nori,
 Suspinele iubitei ce-i blestemă sfârșitul
 Și stânca rece, goală, nemângâiată-n zori...

A consemnat **Tănase Carașca**

Coriolan PĂUNESCU

Noaptea ce mă respinge

Cu trena ei lungă, noaptea de catifea
m-alungă din cuprinsul său, vișiniu,
cu foșnetul zăpezilor ei de mătase
și-mi spune extrem, extrem de târziu
că vom trece ca doi străini prin edenul
incompatibil ființelor noastre.

Voi ruga copacii pădurilor ninse
să-și dezvăluie coroanele lor desfrunzite
ca niște degete lungi, lungi și slăbite
ce drumul mi-arată în tavanele stinse.

O, noaptea aceasta ce mă respinge
și mă trimite atât de departe,
să te chem în scuarul în care răzbate,
negrul de fum al nopții rebele

ce m-atinge precum pescărușul visând
înspre stele în zboru-i rotund către astre!
Tu însă nu vii în noaptea pustie și-adâncă,
în noaptea aceasta cumplit de săracă ...

Și iată-mă gata să sar de pe-o stâncă
fiindcă nu pot suferi întunericul, nici dacă
în oraș s-ar aprinde felinarele toate,
și umbra ni s-ar stinge în miezul de noapte.

Intuneric și teamă

Mă treceți printre fotonii stelari ai luminii,
nu mai vreau să fiu singur în casa mea
din beton armat și de provizorie sticlă.

Și dați-mi și-un câine s-alerge bezmetic
prin otava poienilor ce nu mai există!
Vietatea canină va fi porția mea de tăcere
și patria ca o blondă chemare de lună,
când trec prin pădurea voastră nebună.

Știu, inima mea rătăcită învață să tacă,
iar eu plutesc sub norii de fum și mătase
unde m-așteaptă irezistibila-mi noapte
unde marele timp tot uită să treacă.

Iată, cineva mă prinde tainic de mână
și-mi spune vorbe vii și-atât de frumoase
iar lacul cu glasul lui mă-ngână
și deapănă poveștile vremii ciudate.

O, noaptea aceasta-i împușcată-n aripă
și nu se mai aude bătrânul meu câine,
mă uit pe fereastră cu îngrijorare și frică -
hoții vor fi în casa mea până mâine.

Semizeul

Iată, pe creasta alb-cenușie
a zidului meu geto-dac
trece cu pași mășurați omul global,

un fel de divinitate neagră
ori poate un semizeu al timpului

declarat triumfal, indiferent și posac
sau un fel de paznic discreționar
și arogant al saivanelor noastre
unde el, îngâmfatul total,

adună oile grase ale neamurilor
lăturalnice, pe care le consideră
doar bătrâne și inițiate.

Deși-i încălțat cu cizme mari, coloniale,

suntem siliți, pe sub sprâncene,
să-l vedem în pantofi de tenis albi,
inofensivi, chiar de are spatele
atât de lat și masiv. Atât de masiv.

Semizeul merge pe ziduri străvechi,
numără totul și tace, pe când în pământ
cineva scrâșnind se întoarce.

Schimbări magice

Secvențele pe sticla translucidă
cădeau una câte una pe albul perete
al memoriei mele
mereu circumspecte.

Atunci, fără să bat istoric în ușă
infram ca o furtună
cu iarna pe un umăr fierbinte.

Mă scuturam de scânteii galbene
și de cenușa
ce-mi transformau mantaua-n
amintiri

din recenta-mi vizită pe lună.

Apoi, mă pierdeam hăulind
către creste rebele și ninse,
iar bolta-mi părea

ca o simplă planetă de ceară.

Netulburat de la fereastră priveam
cum zăpezile stinse plecau una câte una
înspre seară.

Trebuia s-aștept să mă doară vremea
în viforoasa-i schimbare –

de la cercul cel alb înspre apa de mare.

Gabriel DRAGNEA

Interviu cu criticul, eseistul și esteticianul Mircea Martin (n. 12 aprilie 1940)

Director al Editurii Univers în perioada 1990-2001 și editor al Revistei "Cuvântul" a publicat peste 1000 de articole și studii în revistele și ziarele culturale românești: "România literară", "Contemporanul", "Cahiers Roumains d'Etudes Litteraires", Revista "22" etc. În anii 1969, 1974 și 1981 i-a fost decernat "Premiul pentru critică literară al Uniunii Scriitorilor din România", iar în 2003 a fost distins de către Guvernul Republicii Brazilia cu Ordinul Național Crucea Sudului pentru promovarea culturii și literaturii braziliene, devenind Comandor al Științelor și al Literelor.

- Cine se mai ocupă, dar la modul avizat și obiectiv de recomandarea cărților publicului larg? Înainte exista o strictețe venită din adevăratul profesionalism. Acum se nasc prefețe pentru cărți scrise pe genunchi, care ajung doar în bibliotecile prietenilor și vecinilor de bloc, sau poate sunt prefațate, pozitiv recenzate dintr-o obligație ascunsă sau afinitate personală.

- Da, s-a vorbit despre o criză a criticii și în primul rând a criticii de întâmpinare, este adevărat, dar parțial. Pentru că, ceea ce lipsește cred că e, nu competența, ci miza. Literatura, în primul rând, în consecință comentariul, critica ei, exegeza ei avea o miză infinit mai mare în vechiul regim. Acum, în condiții de libertate, în care există o ofertă multiplă pentru marele public, interesul lui mergând spre alte domenii, alte atracții era și firesc ca preocuparea pentru această operațiune de interpretare și mai ales de clasare a valorilor literare să scadă.

- De ce este mai greu acum? Odată cu instaurarea pe piață a literaturii comerciale, de consum, am și instrumentele mult mai exacte pentru a scoate în evidență falsa literatură. În trecut, bineînțeles, valoarea - așa cum o recunoaștem astăzi - și pe care, de multe ori o luăm ca exemplu de scriitură se năștea sub presiunea anumitor embargouri ale cenzurii. Probabil de aceea vorbim de marile valori și datorită limitelor impuse.

- Evident... limitele impuse făceau ca interesul să fie extrem de puternic, de mare pentru ceea ce scăpa din curțile cenzurii. Atunci, chiar și acele jumătăți de adevăr, care reușeau să fie spuse aveau un ecou extraordinar. Acum, poți să spui adevărul întreg, ba chiar și contrariul lui și ecoul este mic. Din păcate asistă la despărțirea dintre publicul mare, publicul larg și cartea în sine.

- Care ar fi motivele?

- Unul este cel material și, în al doilea rând - sau, poate chiar în primul rând este vorba despre formația omului. În sensul că generațiile vechi au fost crescute în cultul cărții. Generațiile noi fac din, n-aș spune dispreț, din indiferența față de carte un titlu, dacă nu de glorie, măcar de specificitate. Pare a fi orgoliul celor mai tineri dintre noi să nu citească, să navigheze doar pe internet. Preferă să se mulțumească doar cu ceea ce oferă acest tip de instrument.

- Cum ați descrie acest tip de public? Totuși, vorbim despre o ignoranță asumată.

- E un fel de ignoranță. N-aș spune că este chiar ignoranță, pentru că tinerii aceștia știu foarte multe lucruri pe care noi, cei mai vârstnici nu le știm. Dar ei le află pe aceste căi. A spune că ei sunt ignoranți, în comparație cu noi înseamnă a nega uriașul progres tehnologic care s-a produs între timp și la care ei sunt racordați. În vreme ce noi, firește, am pierdut pasul. Ideal ar fi, totuși, ca acești tineri să înțeleagă cât de importantă este cartea. Că informația pe care o dă cartea e de neînlocuit. Când spun informație înțeleg multe lucruri. Nu este vorba doar de aspectul pur informativ, dar mai ales de acela formativ. Lectura unei cărți este altceva decât navigarea acesteia pe internet. A sta singur cu cartea presupune un alt tip de izolare și de reflecție.

- Atunci cum i-ați descrie pe cei din generația tânără despre care vorbim?

- Din acest punct de vedere, al culturii cărții, eu cred că ei sunt niște frustrați inconștienți și foarte volubili, satisfăcuți.

(continuare în pag. 30)

- Cred că ei au un astfel de comportament față de carte și față de relația cu cartea, așa cum era înainte de 1989, deoarece lor li se pare nu numai că este desuet, dar și incompatibil cu modul lor de a fi, atâta timp cât au la dispoziție alternative discutabile din punct de vedere formativ.

- Da, însă marele avantaj al unei epoci în care am intrat este tocmai acesta, care dă libertatea de a alege. Cum, într-adevăr, fiecare este liber să aleagă, prin urmare, alegerile sunt cu adevărat edificatoare.

- Oare nu este cu adevărat edificator faptul că tot mai mulți dau credit unor alternative, multe dintre ele nocive în procesul de formare intelectuală? Despre ce fel de evoluție vorbim?

- Mă tem să dau aici judecăți de valoare, pentru că ele pot fi, inevitabil, subiective și, într-un fel, predeterminate de propria mea condiție. Nu putem spune că toate alternativele sunt negative. Depinde ce face fiecare cu aceste atracții, cu toate aceste oferte, cât loc le dă fiecăreia, cum le integrează în propriul spirit, în propria conduită de viață.

- Revenind la carte și la editarea acesteia. Cum vedeți avalanșa acesta de titluri publicate? Cum putem face diferența dintre o carte bună și una proastă?

- E o caracteristică a ultimilor ani, această multiplicare a ofertei. Apar enorm de multe titluri, în comparație cu ce se întâmpla înainte și, bineînțeles că tirajul acestor cărți este foarte redus. Publicul are acum mari dificultăți în alegerea unei cărți bune, este adevărat. Mă tem că foarte puțini își mai îngăduie să cumpere reviste care să-i orienteze. Și intrine o altă problemă: aspectul material al situației. Presiunile cotidianului sunt atât de mari, încât oamenii renunță la ce este mai facultativ. Nu poți renunța nici la mâncare și nici la plata întreținerii de la bloc, dar nici la cărțile necesare unei profesii sau alta, dar, în schimb, poți renunța la beletristică, de exemplu.

- Menționați, vă rog, câteva titluri pe care le-ați recomanda cititorilor de carte bună?

- M-au impresionat două cărți apărute la Polirom, una a lui Andrei Makine, "Testamentul francez", o carte remarcabilă, dar acum am descoperit o altă carte a lui, "Le Crime d'Olga Alberina", pe care eu o consider magistrală din foarte multe puncte de vedere. Recent am terminat primul volum din jurnalul lui Henri de Montherland, care, iarăși, are un text sfâșietor, care conține o mărturie universală care ne cuprinde pe toți cei care am trăit sub un Stalinism mai mult sau mai puțin atenuat. Cam astea ar fi acum, la o primă analiză a lucrărilor parcurse recent, cărțile pe care le-aș recomanda în vederea lecturii.

- Referindu-ne la Uniunea Scriitorilor din România, mulți spun că nu mai este ce a fost. Cum ați analiza diferențele dintre Uniunea Scriitorilor de azi și cea de ieri, cea regretată, aproape uitată?

- Depinde și cine spune acest lucru, dar este aici și un sâmbure de adevăr pentru că, ne întorcem la răspunsul meu de la una dintre întrebările anterioare. Nici literatura însăși nu mai este ceea ce a fost. E o chestiune de miză. Înainte de 1989, Uniunea Scriitorilor a fost un fel de mic stat în stat. A reușit să-și mențină o anumită autonomie chiar în anii cei mai grei ai dictaturii comuniste. Cuvântul scriitorilor reprezentativi, dicuțiile care aveau loc în ședințele de consiliu aveau un asemenea ecou, deși ele

nu se popularizau sau mediatizau în niciun fel. Dar ecoul acesta răzbătea în public cu o asemenea forță încât "Cabinetul 2" a și interzis să se mai țină vreo ședință la Uniunea Scriitorilor. Asta arată, iarăși, ce miză mare era.

- Dar din punct de vedere al avantajelor pe care USSR-ul le oferea? Mă refer, nu doar la avantajele financiare, dar și la casele de creație care existau pentru scriitorii cunoscuți ai vremii etc.

- Acestea există și acum numai că implică niște costuri mult mai mari, adaptate la noile condiții.

- Dar mai are Uniunea Scriitorilor aceeași valoare ca înainte de 1989?

- Nu, evident că nu. Pentru scriitorii adevărați este o formă de solidaritate, de care eu cred că, încă, mai au nevoie. Pentru numeroșii veleitari care adună broșuri și plachete, ca să se vadă intrați acolo este o chestiune de vanitate.

- Cine este scriitorul adevărat?

- Acela care a dovedit că poate rămâne fidel sie însuși. Încercând să mă apropii de o definiție aproximativă, scriitorul adevărat este acela care a reușit să rămână fidel talentului său.

- Dați-ne un exemplu de un astfel de scriitor din istoria literaturii române, nu din actualitatea literară, ca să nu se supere nimeni că nu a fost și el nominalizat.

- Nu poți să nu-l pomeni pe Eminescu, înainte de el Nicolae Bălcescu, apoi Lucian Blaga, Fundoianu, care are un destin exemplar, deși puțin cunoscut la noi...

- Cum a fost primit de-a lungul vremii actul dumneavoastră critic – de altfel destul de riguros și complex vizavi de o lucrare și cum priviți ideea de critică, în general?

- N-aș vrea să mă întorc în tinerețe, în perioada când scriam cronică literară. Mi s-a întâmplat, relativ recent, să fiu invitat să lansez anumite cărți, de către anumiți autori. Eu vreau să spun ceea ce cred despre respectivele cărți, să spun ceea ce îmi place, dar și ce îmi place, evident, dar neîntreținând – cum se obișnuiește la noi - o atmosferă festivă. Ori, eu am o concepție diferită. Făcând o observație critică, spunând o anumită nemulțumire e un fel de a verifica și chiar de a susține viabilitatea unui scriitor, de a dovedi că el e viu, că mai are ceva de spus, dincolo de litera acelei cărți la a cărei lansare participă. A vorbi numai elogios și a avea grijă să vorbești numai elogios mi se pare un fel de eșec. Acest tip de intervenție, acest tip de comentariu n-a fost înțeles, uneori, de unii dintre colegii care m-au invitat să particip la lansarea cărților lor. Și unii s-au supărat pe mine. Dar, asta e. Poate că, în felul acesta, sper să se fi aflat că eu nu am o concepție festivă despre lansări.

- Iar percepția valorică a acestor lansări, din punct de vedere al presei care oglindește evenimentul în sine este una falsă. Cum vedeți presa momentului, jurnaliștii?

(continuare în pag. 32)

Silvia Nicole PENCU

Simțuri distorsionate

Ușile s-au închis. Eu am rămas de partea cealaltă.

Ultima șansă... a fost și ea irosită.

Dar la ce se referă acest adjectiv? Cum am putea cataloga ceva drept „ultim”, când nici măcar nu cunoaștem ce se va petrece a doua zi?

M-am săturat! M-am pierdut și nu m-am regăsit. Nu mă mai identific... cu mine?

„Scrie despre tine! Descarcă-te prin cuvânt!”

Această tentativă ieftină de a mă mobiliza nu mai funcționează demult. Traducerea adevărată a acestei fraze ar fi mai degrabă: „Încearcă să rezizi propriilor sentimente, eternizează-le pentru a suferi mai puțin. De fapt... să le eternizezi e echivalent cu a trăi aceeași suferință de nenumărate ori.”

Pixul mi se poticnește. Nu pot să o fac! Îmi simt mâna suspendată. Firul păpușarului o controlează.

Decât să retrăiesc iar și iar, mai bine să mor, nu? Țasta e principiul acestui joc? Nu e asta baza oricărei acțiuni?

Am înțeles! Nu e nevoie să țipăți! Am înțeles mesajul! Nu am ce căuta printre voi, nu? Eu fac parte din clasa celor cu sânge murdar, comun, iar voi... nici voi nu aveți sânge albastru, în schimb aveți buze mov, buze învinețite de sânge stricat, băut de la cei slabi.

Voi râdeți, căci sunteți superiori prin crimă... eu plâng, pentru că nu pot omorî decât cuvinte.

Dar știți voi, proaspăt inițiatii, ce se întâmplă după ce omori pe cineva?

Greșit! Nu, nu se pogoară nicio zeităte pentru a vă pedepsi. Ah, vouă chiar vă e frică de Divin, nu-i așa? Calm, nu există nici Hades, dar nici Afrodita.

Vă spun eu atunci ce se va întâmpla. Ei bine... ești anulat de pe scena vieții.

Ah, știu că acum râdeți și spuneți că acest lucru e echivalent cu moartea, dar nu...! „A anula” nu e același lucru cu „a elimina”.

Păreți foarte nedumeriți. Atunci lăsați-mă să vă arăt!

Vocea ta mă face să tremur. Cuvintele mele scapă fără să vreau. Cu toate acestea, știu că nu sunt eu, ci tu. Mă văd prin tine cu fiecare pas pe care îl fac. Toate imperfecțiunile mele trec prin filtrul privirii tale. Cu toate acestea, noi suntem la fel.

Cine ar fi crezut că voi ajunge să dansez alături de tine? Scena pe care am pășit prima dată s-a rupt acum în două. Nu mai e loc numai pentru una singură.

Îmi zâmbești de când ai intrat în cameră, și cu toate acestea nu zici nimic.

Ai emoții? Nu îți face griji, suntem doar o singură ființă. Nimeni nu își va da seama! Dacă greșești, niciun spectator nu va ști care din noi a făcut-o.

Știi, aș putea să zic că suntem opera unui geniu, dar nu suntem. Abia de curând am descoperit cât de dureros poate fi ca cineva să îți fie identic.

Bine, poate totuși ne-am putea încadra în acest tipar. Suntem la fel nu numai din punct de vedere fizic. Vezi, acum mimica feței tale e aceeași cu a mea. Machiajul e gata! Va fi performanța anului!

Tu vei sta în mijlocul scenei, în costumul tău de lebdă neagră, iar eu voi dansa în jurul tău ca și când imaginea ta s-ar reflecta în oglindă. Lasă-mă ca de data asta să fiu eu oglinda ta! Regizorul nu a avut o idee prea bună, știu! Ce e drept... ceea ce e original nu e neapărat și bun.

La final, când tu vei muri... voi muri și eu. Asta dacă nu voi uita să o fac.

De ce mă privești așa? Doar nu vrei să dai înapoi chiar acum!

Vrei să spui ceva? Ciudat... nu ai zis un cuvânt de când ai ajuns.

„Tu... mă vei omorî pe scenă?”

Știu ce gândiți cu toții. Mi-am omorât sora geamănă. E adevărat, mama a purtat în placenta ei timp de nouă luni un pui de demon, nu de om. Placenta mea a fost bolnavă de păcat și imperfecțiune. Deși suntem gemene monozigote, în realitate, în mod bizar, au fost două placentate separate.

Dar... de ce sunteți nerăbdători? De ce nu așteptați să termin de povestit? Nu a venit încă timpul să plecați, mai e... destul.

„Scena a fost luminată prea vag pentru ca publicul să își dea seama ce se petrecea. Moartea lebedei negre... a fost de fapt reală”.

Da... asta a fost scris în toate ziarele din ziua următoare. Știți că nimeni nu și-a dat seama ce s-a întâmplat de fapt? Dansul ei era minunat. Se învârtă atât de elegant, într-o spirală perfectă. Dar spiralele i s-a rupt o legătură și... BOOM!

Știți ce se întâmplă când în momentul executării unei spirale de genul cineva se află prea aproape, învârtindu-se în același timp? Știți că în acel timp niciunul nu vede de fapt în jur?

(continuare în pag. 32)

Cu toții credeți că sunt penibilă. Atunci, de ce mă mai ascultați? Fie... știu ce vreți. Vreți să știți ce ați putea păți dacă ați omori pe cineva, nu?

Cu toții sunteți așa niște prefăcuți... Dar... vă voi spune, oricum noaptea asta e mult prea goală pentru o singură persoană.

Balerina care reușește să nu vadă, dar totuși să fie prezentă pe scenă în momentul numărului, e cea ce ajunge la un stadiu suprem.

Aceasta nu mai vede decât la un nivel superior. Ochii minții simt prezența dar nu au capacitatea de a o evita. Nu e ceva asemănător stării de Budha. Ochii minții nu sunt o binecuvântare, ci un blestem.

Sora mea a murit încercând să se salveze de mine, căci ochii ei spirituali m-au văzut pe mine cea din interior, mi-au văzut laturile mucegăite, păcatele încrustate în sângele curat.

Atunci... pac! Un os s-a rupt. Câteva ligamente s-au îmbârligat. Știți ce înseamnă asta pentru o balerină în timpul spectacolului? Moarte iminentă. Spaima provocată de accident, teama de a ruina munca depusă în decursul a șase luni, nu au decât o urmare: infarctul. Cu toate astea, pedeapsa divină eu am primit-o.

Cu toții sunteți mult prea curioși.

Ei bine, eu nu mai am simțuri.

Voi aveți impresia că vă pot vedea? Nici măcar nu știu câți sunteți la număr. Auzul îmi e distorsionat. Ceea ce urechea stângă percepe, dreapta reaude în ecouri infinite. Iar simțul tactil și cel olfactiv... lipsesc în totalitate.

Ah, știu că acum cu toții vă împulziți să plecați, știu că tuturor vă e frică, dar... nu de-aia sunteți aici? Nu pentru că și voi sunteți ca mine?

„Vorbește singură de când ați adus-o de la spectacol. Probabil a fost prea afectată de accidentul pe care l-a avut?”

„A încercat să se omoare pe scenă, crezând că e altcineva? A înnebunit!”

Nu, nu sunt nebună, țiș eu cu disperare. Negrul din mine, negrul din mine nu l-am omorât, e acum în privirea, în mirosul, auzul și simțul meu.

Voi... voi chiar nu mai aveți timp. Plecați!

desen de Elena-Liliana Fluture

- Din păcate și acelora din cadrul unor reviste sau ziare cu pretenții le reproșez o lipsă de seriozitate. Nu prin temele pe care le abordează, nici măcar prin limbaj, care este de multe ori trivial. Privirea lor asupra fenomenelor pe care le prezintă este o privire nesoasă. Nu reușesc să distingă ce este important, nu au o prioritate care trebuie să fie a judecării lor. Dacă ar fi vorba despre o presă de scandal, atunci aș înțelege, dar, dacă vorbim de o presă, să zic așa, normală, dar care mai are uneori și pretenții culturale, atunci, mi se pare aberant. Prioritatea lor este cancanul, anecdoticul, intimitatea persoanei. Interesul merge strict pe spectaculosul de moment, superficial al situației. În felul acesta am ajuns să pomenim că există acest gust al epocii pentru așa ceva.

- Gustul acesta al epocii pentru trivial, pentru comercial, pentru kitsch, nu vă transformă pe dumneavoastră, care faceți parte dintr-o altă generație, într-un personaj desuet?

- Fără îndoială că da. Dar trebuie să îți asumi această situație, nu înainte de a încerca să înțelegi ce-i mână pe ei să aleagă acest drum și de ce.

- Cenaclul Universitas...

- A fost o mare bucurie. Privind în urmă la acei ani, la acele seri petrecute într-o încăpere mohorâtă și friguroasă, îmi dau seama că a fost o perioadă fericită. Însuși contactul acela cu o poezie care era vie și care se făcea sub ochii mei a însemnat mult pentru mine. Se împlinesc anul acesta, în 2003, 20 de ani de când am înființat cenaclul acela, astfel că lucrez la o carte care se va numi chiar "Universitas - A fost odată un cenaclu..."

- Mai credeți în eficiența cenaclului?

- Nu mai poate fi aceeași ca înainte. Pentru foarte mulți, cenaclul era singura formă de publicitate, singura șansă de a-și publica poemele, cărțile. Acum se pot scoate cu ajutorul unui sponsor, a unei relații...

- Cenaclul a fost o rampă de lansare?

- Nu, era o formă de supraviețuire artistică, în sensul cel mai strict al cuvântului. Asta a fost. A fost o șansă pe care tinerii studenți au avut-o de a se face cunoscuți unii altora, de a se verifica în acest fel, de a auzi și păreri mai autorizate ale unor oameni mai experimentați decât ei și, în felul acesta, de a nu-și pierde încrederea. Pentru că de publicat, oricum nu puteau publica. Pentru cei chinuți de talent era singurul loc unde se puteau exprima.

- Dați-ne câteva nume de tineri scriitori care s-au afirmat, dintre cei care au format rândurile Cenaclului Universitas.

- Cristian Popescu, Radu Sergiu Ruba, Caius Dobrescu, Simona Popescu, Răzvan Petrescu, Daniel Bănulescu, Cătălin Țârlea și mulți alții.

- De ce ați oprit existența acestui cenaclu?

- Am considerat că, după 1989, nu-și mai avea rostul. A fost hotărârea noastră spontană. Dispăruse miza continuității.

Tudose TATU

„Cheia Dunării” împărătești – Sulina cea mălăită

-IV-

**Digurile turco-moldo-valahe,
mai vechi decât cele ale C.E.D.**

Un alt fapt, tot la fel de interesant, este menționarea existenței în data de 5 mai 1835 a resturilor unui dig turcesc, desigur, cel construit în 1818-1819 de Cara Osman Oglu și Andrew Pace, cu participarea intensă în oameni și materiale a Valahiei, 2/3, și a Moldovei, 1/3, cote de participare.

Se pare că digul pornea din imediata vecinătate a actualului far vechi, cel din oraș, intrând în marea ale cărei ape ajungeau pe atunci tocmai aproape de fundația sa.

Inițiativa de reconstrucție și prelungire spre larg a acestuia nu va găsi însă ecou în administrația țaristă, interesată, după cum se va vedea, în diminuarea pe orice cale a concurenței dure a porturilor Dunării maritime față de Odessa, în privința exporturilor de grâne.

Urmele digurilor turcești se vor fi păstrat însă, după cum reiese din relatările de mai târziu, de la 1857, ale vestitului căpitan T. A. B. Spratt de pe H. M. S. Medina, aflate în cuprinsul unuia dintre cele trei rapoarte înaintate Comisiei Europene a Dunării la sfârșitul anului 1856.

„...folosirea procedurii de plantare de piloți și ridicare a unei palisade, pentru a susține malurile, nu este nici originală, nici nu constituie o noutate; ambele metode fiind folosite la Sulina. Primul procedeu, folosit de Ruși pe o distanță de aproape 1000 de iarzi, la Carantină, iar al doilea, de către Turci, înainte de ocupația ei de către Ruși.

După cum am fost informat de către Domnul Cunningham, consulul nostru „la Galați”, el a observat în cursul anului 1838 palisada turcească descoperită pe o lungime de aproximativ 100 de iarzi, urmare a îndepărtării recente a nisipului care o acoperea.

În susținerea acestei afirmații îmi permit să vă ofer următorul pasaj din raportul său din acel an” [10]

lată pasajul, despărțit din motive strict editoriale de corpusul documentului:

„Se vorbește mult de piloții-pilonii pe care Turcii i-au plantat pentru a îngusta cursul fluviului și a-i da mai mare forță curentului acestuia și prin acest mijloc Bara a fost menținută la un nivel redus. Acești piloți-piloni au dispărut și se credea că au fost luați de ape, dar în cursul ultimilor doi ani fluviul a luat cu el o parte din pământ și a descoperit respectivii piloți-piloni; piloți care în urmă cu 2 ani trebuie să fi fost la o distanță de 100 de iarzi față de apă” [11]

Este vorba de anul 1836, an imediat după vizita hidrografului, căpitanului și consulului Taitbout de Marigny. Această amenajare hidrotehnică, desigur cea de la 1818, aparținând lui Kara Osman Oglu, ar fi avut o lungime de minimum 100 de iarzi, echivalentul a 91,44 metri, aflându-se la aceeași distanță de Apa Dunării de atunci.

Un alt detaliu crucial referitor la respectivul dig turco-englez îl aflăm dintr-o corespondență ulterioară, trimisă de consulul britanic Edward St. John Neale către Viconte Palmerston șeful Foreign Office de la Londra.

„Varna 14 iulie 1850

...Am avut de curând posibilitatea de a conversa cu privire la acest subiect - curățirea șenalului navigabil de aluviuni la Bara Sulina nn. - cu o persoană foarte inteligentă, un pilot aflat în serviciului companiei Austrian Lloyd's Steamer Company și de peste 20 de ani angajat în pilotarea navelor plecate din Constantinopol având ca destinație Dunărea. Informația pe care am obținut-o din această sursă precizează următoarele:

Canalul Sulina la intrarea sa în mare avea o lățime doar de 100 de iarzi - 91,44 metri nn. - în urmă cu 20 de ani - respectiv anul 1830 nn. - și pe atunci exista o palisadă care fusese construită de autoritățile Turcești, care contracta și mai mult lățimea canalului iar rezultatul era o adâncime mai mare a apei. Dar canalul Sulina are acum o lățime de 0,750 de mile iar palisadele prin urmare nu vor fi de nici-un folos...” [12]

Așadar se poate reconstrui până la apariția unui plan aflat desigur în arhivele turcești imaginea celebrului dig.

Cu o lungime de 91,44 metri și o lățime sub aceeași valoare, amenajarea hidrotehnică de la 1818-1820 avea să strângă cursul Dunării la ieșirea în Marea Neagră și desigur îndepărta complet Bara.

Ulterior, la distanță de câțiva ani, se va dovedi, după cum au arătat-o și evenimentele ce au urmat din istoria Comisiei Europene a Dunării, Bara avea să reapară. Ar fi fost necesară prelungirea palisadei în mare în mod corespunzător, dar se pare că în treaga amenajare suferea de pe urma unor inadvertențe în materie de proiectare, mai ales în ce privește lățimea și înălțimea digului ale căror valori trebuiau corelate cu volumul de apă deversat de Dunăre în mare.

Revărsările Dunării, mai ales în perioada de dezgheț, din care semnificative exemple le vom descrie mai departe, au acoperit treptat, treptat, cu aluviuni palisada, amenajare cu o înălțime din construcție, spunem noi, necorespunzătoare deasupra nivelului apei, prea joasă, astfel că fluviul, în decurs de 11 ani, nu numai că a înghițit complet lucrarea, ba chiar și-a croit o nouă albie cu o lățime, e drept considerabilă, de 1395 metri, dar cu o adâncime redusă între 9 și 12, hai 13 picioare englezești.

Date complementare din anul 1836 în data de 26 septembrie ne indică următoarele referitor la Bară. Ele aparțin unui ofițer britanic din păcate necunoscut ce avea să consemneze de la bordul vasului Ferdinando Primo, pe ruta Constantinopol-Galați-Viena, cu inițialele C.H. - nu este Charles Hartley, pe atunci în vârstă de abia 11 ani.

“...Continuându-ne cursul aproape de țârm pe la 3 și jumătate p.m. am ajuns la Gura Soulimna - Sulina, care este principala intrare pe Dunăre. Adâncimea la Bară este doar de 12 picioare. Bara care este marcată de 2 geamanduri plasate la o distanță de aproximativ 300 de iarzi între ele - 274,32 metri nn. - printre care trebuie să navigi».

(continuare în pag. 37)

Petre RĂU

O mirare poetică

Maria Ieva – Alfabetul mirării, ed. Opera, Buc., 2012

Cu un titlu frumos, cartea Mariei Ieva a reușit să-mi rețină atenția încă de la primele pagini. Mai ales că o cunosc pe poetă de ceva vreme, de pe cenaclul literar online "Noduri și Semne", unde și-a plasat suficiente "semne" literare, din creația sa poetică și din comentariile care i-o susțin. Cartea, inspirat intitulată "Alfabetul mirării", a apărut la editura Opera din București în anul 2012.

Scurta prefață a cărții este semnată de Corneliu Dascălu, care însă nu se apleacă asupra scriiturii în sine, ci intervine cu o privire de ansamblu asupra creației propriu-zise și a intenției/demersului autoarei.

În toată poezia sa o găsim pe autoare iubindu-și nespusele semene, îndemnând la apropiere sufletească. O mai găsim totodată îndrăgostită iremediabil de tot ce este frumos și-i este în preajmă. O mai găsim nostalgic și plină de reverie, cu vise care așteaptă doar momentul prielnic să fie împlinite, dar "plină" și de tot ceea ce înseamnă realitatea înconjurătoare care uneori reușește să-i strecoare în suflet neliniști și îndoieli.

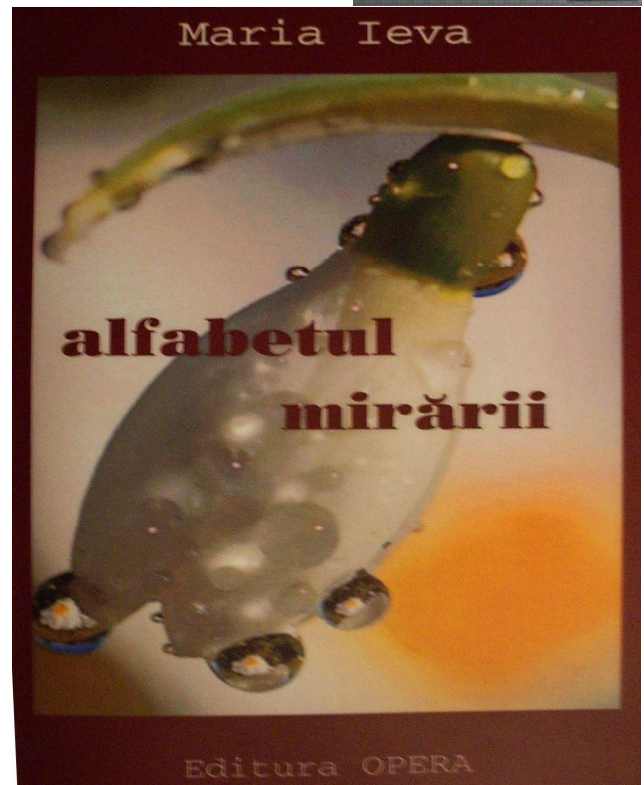
Părând că desăvârșește o călătorie inedită prin lumea cotidiană, Maria Ieva iubește în primul rând magia din lucruri, se simte în largul ei în învoiala cu care se încumetă uneori să se scufunde în mit, este tentată de tainele bine ascunse ale universului interior și ale celui exterior deopotrivă.

Subjugată unei prozodii clasice, autoarea volumului este atentă până la perfecțiune pentru rimă și ritm, reușind de cele mai multe ori să strunească versul după cum îi dictează simțul estetic.

În centrul liricii sale dedicate sentimentelor ireproșabile se situează mama, subiect al sacralității de o finețe și sensibilitate aparte. De altfel, autoarea dedică întregul volum mamei: "Dedic această carte mamei mele, Ana, iubind-o cu toată puterea ființei mele".

Disponând se pare cu ușurință de un vers neaplicat, discursul poetic este grefat pe o sensibilitate profundă și permanentă, supusă imaginației și datorată experimentării unei însingurări de care se simte uneori atrasă, ca un magnet, în concubinaj cu sămburele încă în coacere al inspirației.

Centrul de greutate al poeziei este natura și firescul cu tot farmecul lor, în posturi pictoriale de o rară frumusețe, drept cadre ideale pentru exprimarea sentimentelor umane de tot felul, cu vădită tentă și dorință de petrecere și simțire într-o lume paradisiacă, descoperită, reliefată și nuanțată chiar aici pe pământ: "Din mugur de lumină aș vrea să mă culegi / Să-mi înțelegi tristețea din ochii plini de dor; / Tu-mi ești făclia nopții, faci zilele întregi, / Și șoapta ta mă cheamă spre-un nesfârșit izvor" (Când pleci). Tot ce ține de fabulos este coborât într-o lume reală, chiar dacă supusă legilor cerului: "Se înroșește cerul, cad clipele în mare / Lumina se răsfiră pe frunzele de tei, / La capătul mirării, pierduți de-nsingurare, / Copacii te așteaptă ca seva să le-o bea" (Ecou în veac). Rezonanțele afective alcătuiesc de fapt un tot al comprehensiunii, o viziune compactă, o consimilitudine și o armonie a cuvintelor care fac din "cântecul" versurilor

un temei care pare că se desprinde, precum o pasăre rară, dintr-o colivie a universului, și zboară plutind în cercuri largi pe deasupra neantului: "Cuvintele mele învață să strige, / De-atâta tăcere copacii sunt goi / Și viforul tace când dorul atinge / O rază ce-apune pe umerii moi" (Cuvintele mele).

Versul Mariei Ieva, având o tonalitate aproape identică peste tot, este unduitor, "cântă" din mai toate rimele sale și sugerează la lectură o blândețe lăuntrică benefică. Poeta nu uită nici lumea minusculă cu farmecul și gingășia ei. Dar ea mai încearcă și despovărați pe care le înțelege ca pe niște iluzii izvorâte din farmecul așezării cuvintelor în reflecții sezoniere ce ne pot oferi perspective și deschideri ale lumii într-o efervescentă infinită: "Își cern petalele gutuii / Pe tâmpla toamnelor șomere, / În cuiburi părăsite, puii / Visează calde emisfere" (Toamnă).

"Alfabetul mirării" este, așadar, o carte de poezie expresivă, transparentă, reprezentând volumul de debut. Un volum neuniform, dar cu o stilistică suficient de compactă, care reușește să îngurgiteze o întreagă poezică a variațiilor purtând un puternic și bine prefirat parfum de clasicism. În acest prim demers poetic autoarea realizează cu consecvență o pătrundere în intimitatea, complexitatea și profunditatea propriilor sale gânduri.

Atunci când este încadrată în câmpul de analiză al reflecției estetice poezia Mariei Ieva își arată o strălucire aparte. Poeta nu desemnează, și nici nu numește, ci doar evocă gândul și vocabula, le readuce din memorie dimpreună cu ceea ce este indisolubil asociat cu ea în străfundul conștiinței. În fapt, un scris cuminte, oferind cititorului unele dintre cele mai nobile sensuri ale cuvintelor, pe drumul tot mai sofisticat și plin de hățșuri al lumii poeziei de azi.

Iluzii consistent ambalate

Gabriel Petru Băețan – **Iluzii în ambalaje de carne**,
ed. Fides, Iași, 2011

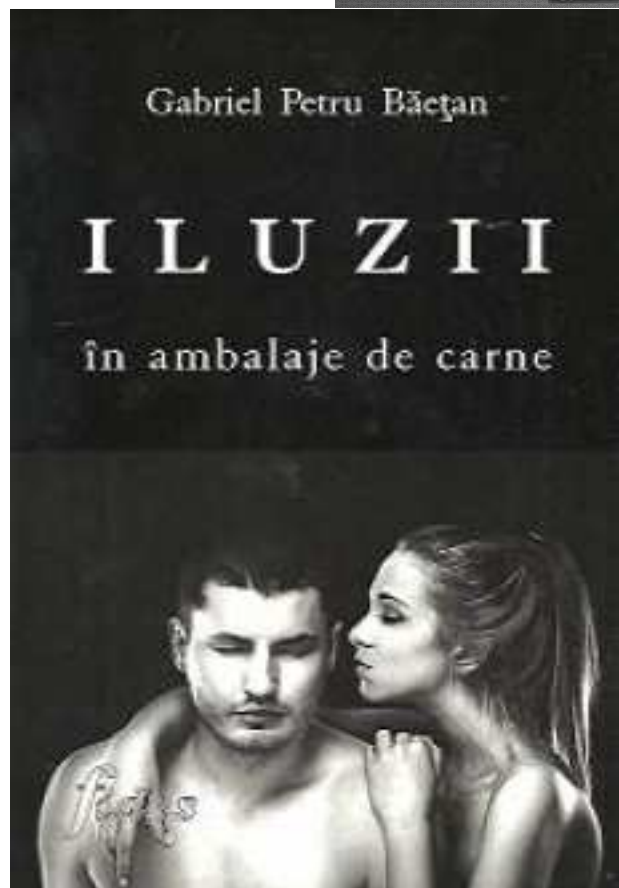
În volumul de debut „Iluzii în ambalaje de carne”, apărut în anul 2011 la editura „Fides” din Iași, tânărul autor Gabriel Petru Băețan ne întâmpină cu o poezie a imaginii, a dragostei, în care se întrevăd nostalgice amintiri ale unor momente de dată recentă, împărtășind controlat emoția, la limita unei reținute gratitudini, fără patetism și fără încordări menite să atenueze liniștea blândă a lecturii.

Gratulat și caracterizat în prefață de poetul Ionuț Caragea (împreună cu care, de altfel, semnează primul poem din carte!), ca pe un tânăr poet „cu potențial vizibil care nu se sfiește să scrie curat, explorându-și sentimentele cele mai profunde, de dragoste și tristețe”, autorul este apreciat cu deosebire pentru faptul curajos, plin de sensibilitate, de a construi în mod unic metafore înălțate la rang de aforisme. Câteva exemple semnificative sunt date chiar în prefață, dar eu aș remarca și altele: „...ne amăgim cu o existență / ce ne vinde iluzii / în ambalaje de carne” (Iluzii în ambalaje de carne), „îmi găsesc mântuirea / în teologia cuvintelor” (Teologia cuvintelor), „vântul / cuvânt fără limbă” (E noaptea care nu așteaptă finalul), „ne înghesuim în aceeași inimă / ca două păsări / într-o coajă de ou” (Două păsări într-o coajă de ou).

Liricul creației lui Gabriel Petru Băețan pare a fi unul trăit aieveau, cu o intensitate care ne reține atenția, atingând pe alocuri cote înalte de credibilitate și autentic. Fără a-și fi definitivat încă un stil propriu, poetul își contemplant cu satisfacție propriul cuvânt așternut, perfect conștient de utilitatea lui: „scriu și ceea ce scriu / este sângele meu în carnea altor oameni / credința mea și ultima lumină” (Vise într-un pumn de speranță).

Copleșit uneori de deziluzii: „ce aș putea construi / când în visele mele / se năruiesc / atâtea castele de nisip?” (Al patrulea deget fără mână), poetul, „adoptat de furtună” (Pe limba lor vorbesc despre sfârșit), devine pe alocuri melancolic și trist, când se regăsește rătăcit într-un spațiu agasant în care forța sa de rezistență se află în primejdie: „mi-e tâmplă adăpost de durere” (Oameni între degete), sau „plecarea ta e un tablou din lemn / pe care gânduri îl lovesc / precum o daltă” (Tablou din lemn). Permanenta reevaluare a amintirilor este una din armele poetului. Din acest punct de vedere, eul liric se destăinuie fără nostalgic: „în nopțile insulare / îmbrățișările tale erau o călătorie / spre lumea fără sfârșit” (În nopțile insulare), ceea ce conferă speranță, dar și certitudinea că, indiferent cât ar fi de istovit, indiferent câte văi ar mai trebui să coboare sau câte dealuri ar mai avea de urcat, omul trebuie să meargă mai departe pentru a-și împlini destinul.

Cu titluri scrise cu litere mari, nu toate inspirate, în numai 60 de pagini de poezie, autorul reușește să ne convingă că are ceva de spus în poezie și, mai mult decât atât, că se pregătește intens să ne surprindă cu următoarele sale creații poetice. Deocamdată nu am remarcat să transpară nimic din ceea ce ar putea însemna așa numiții poeți-idoli care să-i influențeze

creația. Predestinat sau nu, Gabriel Petru Băețan merge pe un drum al său, cu încredere: „exilat pe o insulă fără Dumnezeu / mă întorc cu fiecare gest / la religia propriei mele familii / la o casă în care lumea / începe și ia sfârșit” (Facerea lumii).

Închei prin a remarca versurile care mi-au reținut în mod deosebit atenția: „dacă iubirea a devenit / un emoticon / pe messenger / singurătatea să îmi fie / otravă / am să îi dau lui Dumnezeu / un buzz / măhnit / că m-a uitat printre oameni” (Simfonie de pixeli).

Eratica poeziei de început

Florina Dinu – **Vipera**, ed. Ștef, Iași, 2013

Florina Dinu, autoarea volumului de poezie ce poartă un titlu mai degrabă eseistic - „Vipera” - volum apărut de curând la editura „Ștef” din Iași, este o tânără de numai 20 de ani, care adesea consemnează cu mândrie că este din Slatina. În nota de lector semnată de Valentina Becart, care ține loc de prefață, aflăm o mărturisire oarecum interesantă pe care o face (nu se menționează unde) tânără poetă: „Pe la vârsta de nouă - zece ani, am început să scriu; de fapt, nu să scriu, ci să aștern gândurile pe hârtie. Nu erau gânduri încheiate, conturate ci mai degrabă cuvinte pe pagină aruncate, o combinație de proză și versuri. Eram o fire timidă și retrasă. Răutățiile din jur își lăsau amprenta pe sufletul meu și, mai târziu, în scrierile mele. Așa eram eu în vremea aceea, în anii

(continuare în pag. 36)

(urmare din pag. 35)

copilăriei... Cu trecerea timpului, acele rânduri din copilărie au prins contur și au devenit adevărate creații”.

Autoarea a mai publicat anterior două volume, ambele de proză: “Gânduri pe rânduri” (editura Didactic Pres, 2010) și “Răzbunarea iubirii” (editura Alutus, 2010). Așadar, de data aceasta avem de-a face cu primul ei volum de poezie. Mărturisesc dintru început că nu am prea înțeles de ce l-a numit “Vipera”, și asta în pofida câtorva explicații incluse în prefața amintită.

În mod oarecum surprinzător, cartea prezintă, în finalul fiecărui poem, revista în care acesta a fost publicat, cu număr și dată. Aflăm astfel toate revistele literare care au fost generoase cu creația poetică a tinerei autoare: *Singur, Oglinda literară, Moldova literară, Plumb, Tânărlul scriitor, Symbol, Armonii culturale, Artă sfâșiată* (antologie colectivă), *Bucovina*.

Volumul în sine ne mărturisește cu preponderență despre copilărie, suavitatea întâmplărilor, mângâierea naturii, despre vise juvenile, dragoste, tandrețe, blândețe. Majoritatea într-o notă puerilă, specifică probabil tinereții autoarei.

Poeta nu se îndepărtează prea mult de tentația și izul versului clasic, caz în care întâlnim și unele rime care mai șchioapătă, dar și alte mici cusururi ale unor elemente prozodice. Pe lângă stângăciile inerente începutului în creația poetică întâlnim și exprimări pleonastice, formulări și expresii inabile și/sau chiar ambigue: “nemărginitul infinit” (Nu e corect), “Prin păduri, prin codrii verzi / Vânturi intră, vânturi ies” (Anii trec), “azi sunt... mâine mor” (Nu e corect), “ținea mâinile strânse / asupra inimii mele” (Ai venit), “pe o creangă de alună” (Anii trec), “Acum zidesc o lume-ntreagă / Din mii și mii de gânduri / Ce au fost îngropate / În minte între patru scânduri” (Noaptea), “...să-mi coase inima / cu fir de venin, / ruptă din cauza tă” (Ai venit).

Scriitura Florinei Dinu nu naște provocări speciale, și asta cel mai probabil din încă prea puțină sa experiență de viață. Cu toate acestea, pe alocuri se nuanțează o poezie sfătoasă sau puțin cam tranșantă pentru mult prea tânăra vârstă a poetei: “Nu e corect / că totul pe lume are un sfârșit / viața, apa și / nemărginitul infinit” (Nu e corect), sau încă “Nu vreau s-arunc lacrimi în vânt, / Acum, când sunt în pragul tinereții / Le păstrez c-am mult de plâns / Pe drumul lung al vieții” (Drumul vieții).

Natura, prezentă des în poezia autoarei, este un spațiu încărcat de sentimente și redescoperiri întru adorația viului. Viul este înfățișat extatic, în nuanțe diluate, printr-o simplitate stilistică de bun augur. Remarcăm așadar versuri subtile, care ne rețin cu siguranță atenția: “Un cer plumburiu e-n sufletul meu / Noaptea fără lună va domni mereu” (Un cer plumburiu), sau “Orele trec, / iar gerul șoptește povești la geam, / singurătatea / e tot ce am” (Vine toamna).

Vom mai întâlni versuri ale îndrăgostitului cu inimă largă (“Am apelat / la avocatul Cupidon / să facă lumină / în jocul nostru sentimental - Numai tu), vom consemna timidități și/sau culpe ale celui ce suferă și nu are curajul de a ieși în întâmpinarea sentimentului, vom mai descoperi multe confesiuni, iubiri tănuite, atitudini patetice și euforii, pastişe la infinit (“Iar tu - stâncile / de care mă lovesc zilnic” - Universul meu), tensiuni care au toate șansele să se atenueze, în timp, nu departe de capătul poemului.

Chiar dacă sunt semnate de către autori fără prea multă experiență, redactarea cărților nu se lasă totuși pe mâna unor amatori. Spun asta, deoarece mi s-a părut că nimeni nu s-a îngrijit serios de acest volum de versuri. Pentru că astfel n-am fi descoperit construcții echivoce, câte o virgulă confuză, uneori chiar în finalul titlului, de exemplu: “Dacă am să mor, / să nu ne mai vedem...” (Dacă am să mor,) ș.a.

Desigur, nu ne putem aștepta ca, la numai douăzeci de ani, autoarea să strălucească la fiecare pagină, la fiecare vers. Dar cu poezia din acest volum nu prea poți spera să ai mare succes în rândul publicului larg. Creația poetică a Florinei Dinu se adresează mai degrabă unor tineri liceeni, înfrigurați și rătăciți prin mrejele primelor pasiuni și/sau amintiri de dragoste, decât unor cititori avizați. Poezia în sine este lipsită de trăiri și/sau emoții profunde, de natură să captiveze atenția unui auditoriu prietenos, dar puțin mai pretențios. Nu întâmplător spunea cineva că scrisul unei cărți trebuie să fie făcut ca și cum aceasta ar fi ultima.

Nu cunosc proza tinerei autoare (cele două cărți anterior scrise), dar poezia din acest volum cred că dezamăgește. Cred că autoarea mai are nevoie de ceva timp ca să-și “fixeze” câteva abilități poetice concrete. Mă aștept însă ca în scrierile următoare să-și contureze un stil, câtuși de cât autentic, să se debaraseze de versul clasic comun și să încerce să scoată la suprafață, mai cu aplomb, deocamdată mult prea timidele încercări de versificație modernă.

Florina Dinu este pesemne îndrăgostită de scris. Dar deocamdată mai are nevoie de ceva experiență până își va regla substanțial condeiul poetic. Personal o asigur că o aștept, cu răbdare și încredere.

Bara devenise uriașă, măririndu-se în lățime de nu mai puțin de 3 ori.

«Am intrat imediat pe fluviu și ne-am găsit în ceea ce avea înfățișarea unui canal mare tăiat printr-un ținut plat, canalul fiind lat de 250 de iarzi - 228,60 metri nn. - și adânc de 50 de picioare - 15,250 metri nn. - adâncimea menținându-se până atât de aproape de malurile sale încât îi puteai peria țărnul cu casa zburătorilor.

Semăna foarte puțin cu fluviul magnific pe care navigau vasele cu aburi în centrul Europei...» [13]

Astfel ni se confirmă evoluția apelor fluviului în timp, mărirea Barei cât și erorile de proiectare anterioare prezentate.

13. Taitbout de Marigny - Pilote de la Mer Noire et de la Mer d'Azov, Constantinople 1850, Pag.

(urmăre din pag. 26)

- Măi profesore, tu chiar mă crezi așa de fraier? Ai insistat atâta cu chestia asta de m-ai înnebunit. Unde și-a făcut pupăza cuib, unde și-a făcut... mereu, mereu aceeași întrebare! Așteptai să-ți spun eu „în tei” ca tu să mi-o tragi, să-mi spui „de p---ă să mă ie!” așa-i? Măăăiiiiii, da' șmecher te mai crezi!

Diferența dintre Andreea și Stelică este una singură: Stelică o făcea pe șmecherul justificat, să nu fie păcălit, Andreea, fără nici o șmecherie, ne-a dovedit că e proastă de dă în gropi.

Acum mai e ceva... Stelică știa unde și-a făcut pupăza cuib, dar a făcut-o pe prostul, că doar nu se transmitea în direct la televizor! Fetele ăstea, tip Andreea, sunt proaste rău de tot, dar nu le pasă că se expun în fața unei țări întregi. Oare fotbalistii cu bani mulți pe care ele îi agață, cât de deștepți sunt?

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE (ȘI PENTRU COPII), EPIGRAMĂ, PROZĂ, PROZĂ SATIRICĂ, ESEU, TEATRU, REPORTAJ LITERAR, PICTURĂ ȘI FOTOGRAFIE ARTISTICĂ „DOR de DOR”

IPOTEȘTI - Ediția III-a, 2013

În condițiile integrării țării noastre în Uniunea Europeană, unele elemente tradiționale ale mediului sătesc și ale sufletului românului sunt în pericol de a cunoaște mutații sau vor dispărea. În scopul menținerii, măcar în memoria creațiilor artistice a acestui izvor de trăiri autentice, revista literară fondată în urmă cu 8 ani „DOR de DOR” și „ASOCIAȚIA PENTRU PROGRESUL ȘI DEZVOLTAREA SPIRITULUI RURAL”, înființate și conduse de scriitorul Marin Toma, organizează, cu sprijinul Consiliului județean BOTOȘANI și Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Tradițiilor Naționale BOTOȘANI, Concursul Național de Poezie, Proză, Proză satirică, Teatru, Reportaj literar, Eseu, Epigramă, Pictură și Fotografie artistică, cu generoasa temă „UNIVERSUL SATULUI ROMÂNESC”.

La acest concurs pot participa creatorii din întreaga țară, indiferent de vârstă, membri și nemembrii unor uniuni de creație, membri ai Uniunii Scriitorilor și din diaspora. Comisia de jurizare formată din critici literari și de artă, poeți, scriitori, artiști de imagine, va acorda pentru fiecare secțiune câte trei premii: premiul I, II și III, și mențiunile I, II și III. Premiile constă în diplome, bani și publicarea în revista „Dor de Dor” din luna august, septembrie și octombrie. Concurenții vor trimite 5 poezii, dintre care una dedicată poetului național, poate fi odă, baladă, glossă, doină, 5 epigrame, două proze scurte (pot fi și satirice), o piesă de teatru, scrisă pe maximum 8 pagini în Word - Font Arial 11 sau Times New Roman 12.

Fotografiile vor avea dimensiunile 20x30 (cinci lucrări) iar pictorii vor trimite un singur tablou reprezentativ. Aceste lucrări (fotografii și tablouri) vor fi expediate până la data de **15 iulie 2013** pe adresa: Toma Marin, localitatea Dor Mărunt, județul Călărași, cod 917055. **Tablourile** nu vor fi înrămate.

Toate celelate lucrări literare se vor trimite la una din adresele de email: marintoma@gmail.com, dordedor@gmail.com. Relații suplimentare la telefon: 0231/580293 sau 0242/643722 (Marin Toma și Doina Săbădeanu, după 15 martie). Rezultatele concursului se vor publica în presa locală și în revista „Dor de Dor”, după data de 15 iulie 2013.

Faza finală a concursului se va desfășura la Memorialul IPOTEȘTI în data de **VINERI 16 AUGUST 2013, în amfiteatrul Bibliotecii Naționale de poezie „Mihai Eminescu”**.

Revista literară „Dor de Dor” este organizatoarea a șapte ediții a Concursului Național de Poezie „Dor de Dor” și a celei de-a treia ediții a Antologiei „Dor de Dor”, IPOTEȘTI, 2012.

Marin MOSCU

Cuvânt căzut în umbră

Întunericul își încordează culoarea,
Vânătorul organic mormăie-n el,
Cuvintele gânguresc în nuanțe,
Semnificația vibrează în piele de miel.

O pasăre-și pune delicatetea pe masă,
Foșnetul soarelui aruncă la preț
Pelerina de raze fierbinți –
Providența face din nimic precupeți.

Gestul întunericului ești tu,
Lumina din tine tălăzuiește
Existența contrastului apus
În coroana regelui care lipsește.

Muzical norii împing tunete noi,
Vânătorul iese-n peisaje din vis,
Privește, cuvântul ce cade în umbră
Și-nvăluie sângele de scursură atins.

Cal înhamat la Carul Mare

Carul Mare
Sus în zare
Poartă timpul
În spinare.
Scârțâie sub roata grea
Osia din viața mea.
Din mersu-i lung
Îmi pun la strung
Îngerul ca din păcat
Să modeleze
Cal vărgat,
Să-l înham
La Carul Mare
Pân` la steaua
Următoare!

Nasture la haina vieții

Sunt nasture la haina vieții,
Eu o deschid, eu o închid
De la ivirea dimineții
Până-n târziul cel livid.

Sunt nasture și stau oriunde
Sunt necesar pentru surâs,
În mine totul se ascunde,
În mine universu-i strâns.

Am inima gaură neagră
Ce înflorește-n nouă haină,
O umbră poate doar s-o șteargă
Și s-o prefacă într-o taină.

Tu, ești doar firul care coase
În cruce nasturele meu
Și-mi pune razele în oase
Pe scara către Dumnezeu!

Sfârșit deschis

Sfârșitul petrece sfârșitul,
Inima își pune inima sub cap,
Doarme profund în clipe grele,
În ea nici visele nu-ncap.

Sfârșitul e-o pecete rece
Pe-un os de viață desenat,
Într-o Sahară de nisipuri
Unde doar vânturile bat.

Și vântul își petrece vântul,
Sahara în nisipul ei,
Pe mine doar sărutul care
Apune în stinse scânteii.

Sfârșitul petrece sfârșitul,
Nu te gândi că-s liniștit,
În nesfârșite astre scapăr,
De ele sunt împătimit.

Voi pune inima sub capu-mi,
O piatră grea cu iz de vis
Să pot să dorm o veșnicie
Sfârșitu-mi care s-a deschis.

Necredința

Felul în care sosește
Iarna pe turla bisericii,
Felul în care poetul
Merge printre nenorocirile
Altora,
Felul în care tu plângi
Poezia copilului
Părăsit
În maternitate...

Este felul în care
Sosește necredința
Pe turla bisericii!

Urlet

Sunt mereu uitați
Cei sacrificați,
Urlă ura-n mine
Moloz din ruine.

Când din depărtare
Ecoul o să zboare
Cu o aripă bună
Și-o aripă
Cuvintele-o să-nchege
O stea pentru o clipă.

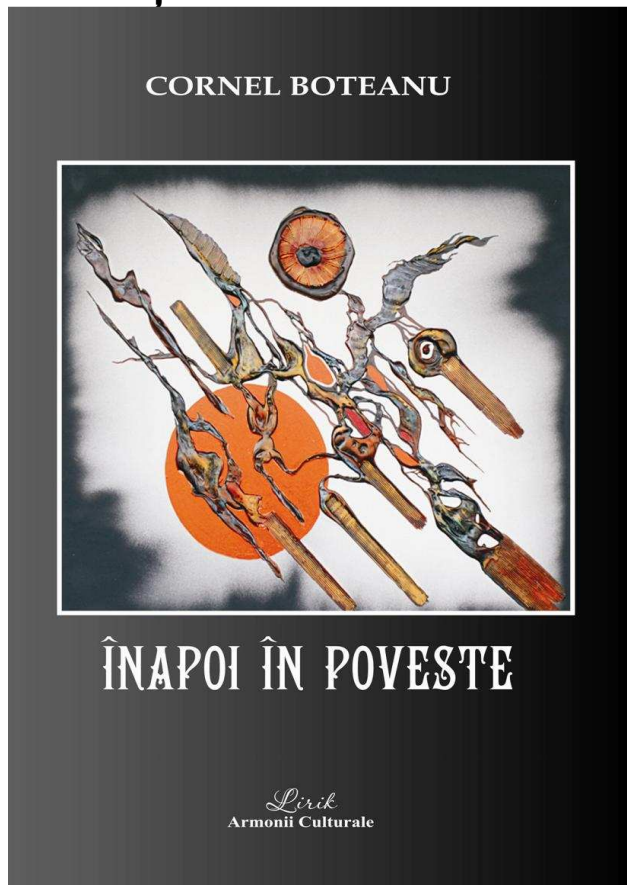
Nu vor fi uitați
Cei sacrificați,
Doar ura mea, în mine,
Va urla de bine!

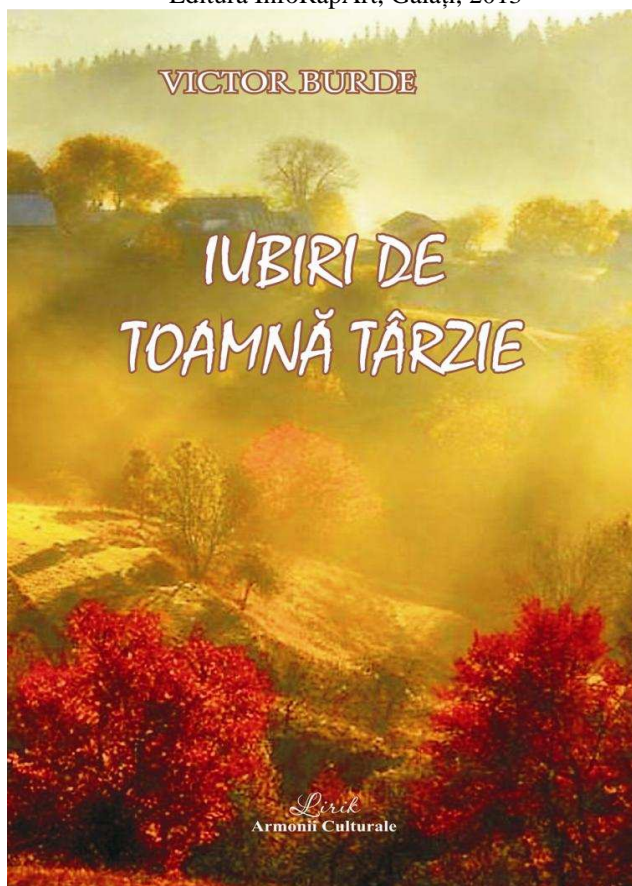
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

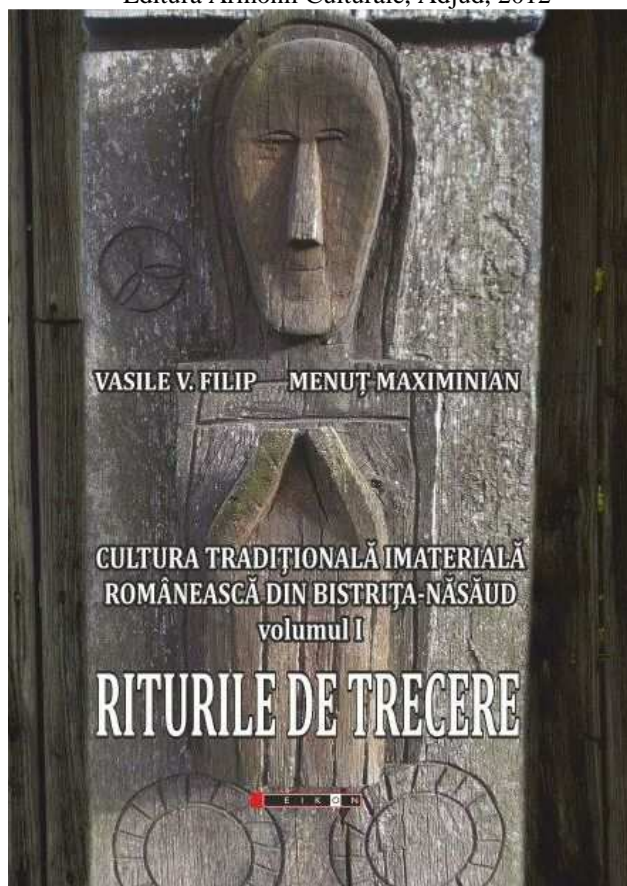
Denisa Lepădatu – Șoapte esențiale
Editura InfoRapArt, Galați, 2013

Cornel Boteanu – Înapoi în poveste,
Editura Armonii Culturale, Adjud, 2012

Victor Burde - Iubiri de toamnă târzie
Editura Armonii Culturale, Adjud, 2012

Vasile V. Filip, Menuț Maximilian – Riturile de trecere
Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013

BOEMA

ISSN 2066-0154

apler

Galati, cod 800428, Str. Barbosi, Nr. 12, Bloc D, Ap. 14

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro